

INFORMATION REPORT INFORMATION REPORT

CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY

50X1

This material contains information affecting the National Defense of the United States within the meaning of the Espionage Laws, Title 18, U.S.C. Secs. 793 and 794, the transmission or revelation of which in any manner to an unauthorized person is prohibited by law.

S-E-C-R-E-T

50X1-HUM

COUNTRY	Poland	REPORT	
SUBJECT	Bulletin of the Polish Ministry of Foreign Affairs	DATE DISTR.	19 MAY 1964 50X1
		NO. PAGES	2
		REFERENCES	
DATE OF INFO.			
PLACE & DATE ACQ.			50X1-HUM

THIS IS UNEVALUATED INFORMATION. SOURCE GRADINGS ARE DEFINITIVE. APPRAISAL OF CONTENT IS TENTATIVE.

1. [redacted] Polish-50X1-HUM

language bulletin, with translation, entitled Internal Information (Informacja Wewnętrzna). The bulletin, dated November 1963 and put out by the Press and Information Department of the Ministry of Foreign Affairs (MSZ), bears the Polish classification SECRET (Tajne).

2. An English translation of the table of contents follows:

BULLETIN NO. 7 (November 1963)

TABLE OF CONTENTS

1. [Warsaw Conference of Rectors of Higher Schools - pages 1-3 *Govt + party Educational policy*]
2. [Ninth General Congress of Historians in Warsaw - *party policy*]
pages 4-8
3. [Some Economic Problems (from the journalists' aktiv conference) *Govt Planning, Status, Production data, growth, planning fulfillment*]
pages 9-23
4. [Travel (of Poles) Abroad in October 1963 *Party policy*]
pages 23-27
5. [Travel of foreigners (to Poland)]

Act

S-E-C-R-E-T

50X1-HUM

GROUP 1 Excluded from automatic downgrading and declassification

STATE	DIA	ARMY	NAVY	AIR	NSA	AUX	OCR
(Note: Field distribution indicated by "#").							

INFORMATION REPORT INFORMATION REPORT

50X1-HUM

S-E-C-R-E-T

[Redacted]

-2-

[Redacted]

50X1

5. Travel of Foreigners (to Poland) in October 1963
pages 27-28

Distribution of Attachments (4 copies of a 43-page trans-
lation and 1 copy of a 28-page
Polish document)

[Redacted]

50X1-HUM

- STATE : Retention of 1 copy of translation- *dir*
- OCI : Retention of 1 copy of translation
- ORR : Retention of 1 copy of translation

[Redacted]

50X1-HUM

S-E-C-R-E-T

[Redacted]

50X1-HUM

50X1

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS

PRESS AND INFORMATION DEPARTMENT

SECRET

INTERNAL INFORMATION

Warsaw, November 1963

50X1-HUM

GROUP 1
Excluded from automatic
downgrading and
declassification

BULLETIN NO 7 (November 1963)

TABLE OF CONTENTS

1. Warsaw Conference of Rectors of Higher Schools
(pages 1-3)
2. Ninth General Congress of Historians in Warsaw
(pages 4-8)
3. Some Economic Problems (from the journalists' aktiv conference)
(pages 9-23)
4. Travel (of Poles) Abroad in October 1963
(pages 23-27)
5. Travel of Foreigners (to Poland) in October 1963
(pages 27-28)

SECRET

50X1-HUM

I. [Redacted]
Warsaw Conference of Rectors of Higher Schools

The Purpose of the Conference, which is held annually toward the end of September, was to outline the main trends of activity for higher schools in the new academic year and to define the tasks requiring the attention and efforts of the teaching staffs and school administrations. Participating in the conference were rectors and secretaries of the PZPR (Polish United Workers Party) Education Committees of all schools in Poland with the exception of art schools.

The report of Henryk Golanski, Minister of Higher Education, constituted the basis of discussion. Taking the resolutions of the 11th and 13th plenums as a starting point, he placed particular emphasis on the need for saturating the activities of higher schools with an educational content and the need for uniting the latter with the molding process into an integral whole, asserting that "formulation of awareness in a spirit of socialism in the younger generation is one of the major tasks of the entire system of national education, and within its structure, of higher education." In broader terms he discussed the role of the basic social sciences, particularly Marxist philosophy and political economy, in the higher school educational system, indicating the need for greater concern over a high political-ideological content in the exercises and for a better selection of teachers as well as a broader treatment of the problems of Marxist philosophy, economy, and methodology in the specialized disciplines. He also stressed the political indoctrination tasks and the role of youth organizations in shaping a socialist

50X1-HUM

[REDACTED]

attitude among the students. Golanski listed the following major problems requiring the attention of the higher schools in the 1963-1964 school year: reform of the programs of instruction, increase in the efficiency of the educational process, realization of the plan for developing a young teaching staff within the next 10 years, conduct of research in the schools, and presentation of the tasks for a prospective plan to the higher schools.

The discussion indicated that the higher school administrations fully comprehend the Party instructions, particularly those contained in the resolutions of the 11th and 13th plenums, and the higher schools are concerned over the implementation of their social functions regarding the indoctrination of youth in a socialist spirit. The main course of the discussion pertained to the finding of ways for the most effective realization of ^{the} tasks in the above area. In a critical appraisal of the deficiencies and shortcomings in the activity of higher schools concerning educational influence on the youth, the discussion participants indicated several factors that would lead to an improvement of the above situation. The following factors were particularly stressed:

- Educational influence through the content of instruction; the dynamic elements of development of Poland are for use in every discipline, however, one must know how to point out the content of instruction and to perceive that which is new, that which stems from new social and economic relations and from a strengthening of the development of new ideas, theories, views and attitudes.

- Influence of teaching Marxist philosophy and political economy;

[REDACTED]

50X1-HUM

Party officials as well as rectors and deans should feel responsible for the level of instruction in this field.

- Role of the individual ideological attitude of the professor and of his contact with the students in shaping the vital attitudes of youth as well as their attitude to education and pending tasks; the influence of a professor on the students and the young instructors creates a moral and educational atmosphere at the school in an unusually essential manner.

- Consolidation of the cooperation of school administrations and teaching staffs and the youth and professional organizations in educational activity with the youth.

The discussion members also indicated the need for changes in the work of student mentors. The lack of criteria for appraising the didactic-educational work of the instructors was also indicated.

Among the achievements of the conference was the introduction of the problem of responsibility of faculty heads not only for realizing the didactic process, but primarily the political indoctrination process. The participants also pointed out certain objective difficulties that produce a restraining effect on the indoctrination work. Unfavorable living conditions in student dormitories were among the difficulties cited.

Special attention was also devoted to a reform of the programs of instruction and, related to this reform, the problem of shortening the duration of studies. The participants described some difficulties, and they formulated the terms which must be met in realizing this task.

50X1-HUM

NO DISSEM ABROAD

It was generally accepted that it is possible to shorten the duration of studies; however, this cannot be done in a uniform manner for all departments because this time reduction must be subject to the establishment of a concept of education and the adaptation of teaching materials to the latter.

The reports of the POP (Basic Party Organization) secretary at the WSI (Engineering Evening School) in Bialystok and of Comrade Zarnecki, a journalist at the WSI in Warsaw, provided additional information on the problems of the engineering evening courses. A number of specific postulates in this field were advanced for the consideration of the Ministry of Higher Education. These postulates pertained, inter alia, to the establishment of a WSI statute, or - more broadly speaking - a Higher Professional School; the preparation of the structure/organization of the above-mentioned school; the preparation of the scope of activities for the school organs; the anticipation of research work; taking action on the problem of the methodology of instruction at WSI; and overcoming the shortage of methodology manuals and guidebooks.

Other problems were also taken up during the discussion. The following problems were discussed: further search for forms and means of increasing the effectiveness of the courses, organization of ~~the~~ scientific research projects, organization of post-graduate training, school administration work, and improvement of the conditions for study (mainly by expanding the construction of student dormitories).

The opinions of the discussion participants on the above matters confirmed view in the Ministry of Higher Education

50X1-HUM

[REDACTED]

concerning the basic tasks of higher schools in the 1963-1964 academic year. An exception to the foregoing were remarks of the secretary of the Education Committee at the Slask Polytechnic. He discussed the dangers and difficulties that result from removing assistants from teaching who -according to the requirements of the law- do not show progress in teaching in the specified time and do not obtain degrees in teaching (the so-called teacher assistant rotation system).

The course and the results of the conference attest to the increased interest of rectors in higher school affairs and to their positive attitude toward the resolutions and directives of the 11th and 13th Party plenums.

[REDACTED]

50X1-HUM

II. Ninth General Congress of Historians in Warsaw

In the Congress, 789 persons from all parts of Poland participated, including 326 scientific personnel, 360 teachers in secondary schools, and over 100 archivists, amateur historians, and cultural workers. Discussions were conducted at plenary meetings and at meetings of the following three sections: (1) history of medieval culture, (2) history of the January Revolution, (3) history of People's Poland, as well as at 14 special meetings. During the five-day meeting of the Congress, 313 persons participated in the discussions. At the conclusion of the meetings, the participants of the Congress unanimously passed a resolution referring to the proposals of the Thirteenth Plenum of the Central Committee of PZPR, and establishing further guiding principles for Polish historians.

In a basic way, the ideological atmosphere of the Congress differed from the atmosphere prevailing in 1958 in Krakow. The opening address of W. Jarosinski, the Secretary of the Central Committee of the PZPR, at the Congress, the warm reception and understanding ~~in~~ which the postu-lates of the Party encountered among the general participants of the Congress defined its basic scientific and political current.

50X1-HUM

[REDACTED]

The congress disclosed that the Marxist methodological proposals are accepted and used by the great majority of Polish historians both the young cadre as well as the representatives of the older generation. This was especially true in the plenary and sectional reports as well as in the discussion. Isolated reports, which manifested a tendency to minimize the innovational and creative character of Marxist methodology (Professors Manteufel, Grzybowska) or which advocated essentially apolitical causality (Docent Kersten) - met with vigorous replies on the part of party and non-party historians who set the tone of the discussion and the scientific polemic.

This congress differed from previous ones in its scientific character.

Instead of touching upon the wide variety of subjects which was the case at previous congresses - emphasis was placed on a program of topics which had been previously selected. The Congress Program expressed a desire to more completely conceive of the problems of the historical sciences. In the Sections dealing with the history of People's Poland and Polish medieval culture; economic, demographic, the history of art, philosophy, cultural and literary works, and archaeology^{factors} were taken into consideration and were presented by experts on the subjects (among others, E. Rosset, S. Frybes, W. Hensel, and others). One of the shortcomings of the program was the failure to include sociologists experienced in the field of research on the social structure of People's Poland.

50X1-HUM

Greater attention was devoted to the problem of modern times as compared to other congresses of historians. Proof of this is the attention given to the problems of contemporary history. Of a total of 23 reports, 11 were devoted to the history of People's Poland. The turn toward modern times is also evident in the break with the traditional form of considering past historical events and proposing more realistic problems both from the point of view of cultural heritage, progressive tradition and the struggle with nationalist remnants which still prevail among the people.

On a broader scale, greater interest was shown in methodological problems. However, this interest was not expressed directly in the plenary reports. An effort was made to overcome this shortcoming by concentrating several specialized sections on it which facilitated the elicitation of several problems, which in the light of the resolutions of the 13th Plenum called for broader explanations. The significance and understanding of the importance of methodology is proved by the fact that 150 historians took part in the meeting on methodology (the organizer of the meeting and the report was delivered by C. Bobinska), there was frequent discussion during the sectional deliberations of general matters connected with Marxist theory, there was informal gatherings discussion at the ~~meeting~~ devoted to the theoretical works of W. Kula (the organizer was S. Hoszowski), finally there was the arrangement of subject matter and meetings from the field of material

50X1-HUM

culture (the meeting was organized and the report was delivered by
 (socialist?)
 J. Pazdur), the history of the system (the meeting was organized
 and the report delivered by J. Bardach), and military history
 (this meeting was organized by and the report delivered by
 S. Okecki).

For the first time, problems of important political significance
 were more broadly considered at the Congress of the Polish Historians.
 In addition to the history of People's Poland, consideration was
 given to the history of the working class (organized and report given
 by Z. Kormanow), the history of the people's movement and the struc-
 ture of the worker-peasant alliance (report given by J. Kowalski and
 M. Szaflik, and organized by W. Stankiewicz), the history of the
 colonial countries in Africa and in Latin America (organized and
 report delivered by M. Malowist).

The reports, special meetings, and discussions disclosed both
 the achievements in recent years as well as shortcomings in research
 making it possible to formulate guide-lines ^{for} the more complicated
 research to be conducted in the immediate future.

The deliberations of Section I (based on the plenary report
 of A. Geyszter and the section^{al} reports) had as their goal the
 elicitation of the lasting value of Polish cultural heritage as
 an important factor causing the creation of national unity with special
 emphasis on its secular elements. In the discussion, concern was
 expressed over maintaining and raising the methodological level of

50X1-HUM

[REDACTED]

developing research on the history of culture; emphasis was placed on the necessity of assuring cooperation of the various disciplines in research; it was suggested that the problems of cultural history conceived in such a manner should be expanded to cover the entire Polish historical process up until the times of the establishment of People's Poland.

The deliberations of Section II (based on the plenary report of S. Kieniewicz and the sectional reports) centered on the social problems of the Kingdom of Poland during the period of the January uprising, the links between the Polish national-liberation movement and the Russian revolutionary movement, the position of the European nations and governments on the uprising. The international significance of the 1863 uprising was pointed out as well as its influence on the Soviet historians especially J. S. Miller and Diakov as well as the English Historian R. Leslie thereby enriching the problems of the deliberations and pointing out the significance of international cooperation on the history of national-liberation movements. Unfortunately, there was a lack at the Congress - although, such reports were initially anticipated ^{of} special reports on Polish-Russian revolutionary ties during the 1860's and on the First International, although these matters were significantly reflected in other reports and discussions.

For the first time, a section on the history of People's Poland was in operation at the National Congress of Historians (based on

[REDACTED]

50X1-HUM

[REDACTED]

the plenary report of N. Madajczyk, H. Zielinski and the sectional reports).^{It} was well attended. This section deliberated on the problems of perfecting the research workshop of the history of contemporary events; political history, especially dealing with the history of the PPR (Polish Workers Party); military orientation; the Western lands, demography and economic history. Previous historical research in general did not go beyond 1947-1948 and it emphasized the necessity of going beyond this time period; strong emphasis was placed on the necessity of party research centers playing an inspirational role. Proposals were made to conduct research on the international situation of Poland, the history of agricultural reform, the nationalization of industry, the history of the PPR, the people's movement, the history of the PPS (Polish Socialist Party), the theory of the people's-democratic revolution. Attempts were made at ^{formulating} a synthetic view of the history of the Western lands. The Congress disclosed that there is already a significant part of party historians dealing with the history of the Polish People's Republic and generally treating their tasks with a feeling of responsibility.

The discussion emphasized the need for expanding research on the theory and practice of the people's-democratic revolution and the construction of socialism in Poland, modernizing the technical facilities of the Archives, the development of auxiliary sciences and their application to contemporary history,^{and} providing information

[REDACTED]

50X1-HUM

[REDACTED]

to foreign countries on the history of People's Poland.

During the course of the work on the plenary report of this section and also the work connected with its publication in Polityka, there were signs of the failure to take into consideration the value of the documentation of the Central Committee of the PPR during the years 1944-1946 and the press of the People's Poland during the years 1944-1956 as historical sources.

It should be pointed out that the struggle postulated by the 13th Plenum of the Central Committee against certain incorrect tendencies such as: against white washing the reform program, against objectivist tendencies, against attempts to oppose the PPR to its revolutionary precursors, was not satisfactorily considered. (with the exception of the various ^{phases} ~~sectors~~ ^{the} of deliberations, for informal meetings example, at the ~~solidarity~~ devoted to the history of the worker-peasant alliance) during the course of the Congress.

The specialized deliberations posed to the Polish historians important research tasks and made it possible for specialists to exchange views with one another. At the meetings devoted to the history of the working class, the history of the people's movement and the worker-peasant alliance, an appraisal was made of the achievements of science after 1945, mention was made of the considerations on work/^s which were already in the process of being prepared, and methodologically basic matters were brought up, as for

[REDACTED]

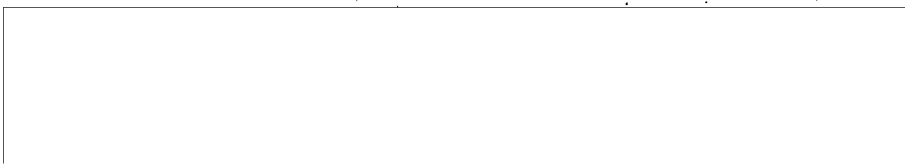
50X1-HUM

example, the establishments of the sphere of the social concept of "working class", the concept and significance of the worker-peasant alliance, the problem of agrarianism, the role of the PPR concept of the struggle for freedom and the people's authority as a platform of the worker-peasant alliance, etc. In addition, the discussions centered on new research methods and new works (the history of branch splinters of the working class, as for example, building based on the Trade Unions; research on the working class during the occupation) and finally the attempts at ^{groups} formulating partial syntheses.

During the congress discussions, emphasis was placed on the need for popularizing historical knowledge as a factor shaping socialist awareness in society. The postulates in this field just as the research proposals were expressed in the Congress resolution, and were turned over for realization to the newly selected Main Administration of the Polish Historical Society.

50X1-HUM

[REDACTED]

III. Certain Economic Problems Presented at A Journalist Aktiv Conference

In November 1963, a Conference of Journalist Aktivs was held in Warsaw, which covered among others, actual problems of the economy. In view of the character of the discussed problems, the internal Bulletin submits certain of the more substantive questions and answers, calling attention to the fact, that many of these matters will ~~#####~~ definitely [REDACTED] be further explained in the materials for the coming Plenum of the Central Committee of the Polish United Workers Party.

I. What is the evaluation of the current realization of the five-year plan in the matter of production and consumption, and what conclusions must be made [REDACTED] 1964-1965, and the coming five year plan.

Concerning the realization of ^{planned} tasks in the years 1961-1963 ~~and~~ and ~~and~~ taking industrial production as a whole, the established ^{growth} rate of industrial production was basically maintained. The established growth of total production was to be 26.4 percent for these three years; according to the latest estimates, the growth was 25.6 percent and therefore approaches the established growth rate. The growth rate of production for 1961 and 1962 was much more rapid than expected in the plan, and the growth rate of production for 1963 was slower than expected in the five year plan. However, in approaching the general rate of growth of production,

[REDACTED] 50X1-HUM

[REDACTED]

definite shifts in the production structure have occurred between the production of capital goods and the production of consumer goods.

For the production of capital goods (Group A) the established rate of growth for 1961-1963 was 28.4 percent but in actuality the rate of growth will be 31.2 percent. On the other hand the planned growth rate of consumer goods (Group B) production, which was 23.4 percent, will not be realized, and the actual rate of growth will be 17.4 percent. This is primarily the result of the disproportion which occurred in 1963 because of the direct and indirect consequences of poor agricultural results in 1962. The foodstuffs industry production is on a lower level in 1963, than it was in 1962, because of a lack of raw agricultural materials. Light industry production was curtailed in 1963, and has a relatively small rate of growth as compared to 1962. According to the plan, light industry was not supposed to have any growth rate, since agriculture had in turn affected foreign trade, and in order to maintain a balance of foreign trade, one of the methods was to limit the imports of raw materials for light industry. Since the growth rate of the machine industry was not ~~stopped~~ stopped, the machine industry had its largest growth of production, about 13 percent, and therefore, a disproportion arose between capital goods and consumer goods which should be considered a temporary disproportion. Concerning the agricultural situation, it must be said, that the final results of agricultural production for 1963 are still not complete. The estimates oscillate from extreme

[REDACTED]

50X1-HUM

[REDACTED]

pessimism, as in the beginning of September after the August drought, to [REDACTED] some sort of euphoria and exaggerated optimism. In reality the situation presents itself in quite a complicated manner: usually the results of a poor crop in one year are distributed over a period of two years, during the first year the poor crop does not basically affect the level of animal production, but does affect animal production during the second year. Therefore such a situation arose that the poor agricultural crop in 1962 did not affect animal production, on the other hand it did affect animal production in 1963. According to information from the June 1963 agricultural census, the number of swine dropped by 14 percent, or ^(by) two million head in comparison to 1962. This was a serious blow to animal breeding in 1963. As a result, pork purchases will be 18 percent lower in 1963 than in 1962. Simultaneously there was a definite growth in the number of cattle and the production of supports established beef. The ~~production of~~ during the past years for the production and procurement of yearlings ~~are~~ are playing an important role. Even in the difficult fodder years, farmers have concentrated their efforts in maintaining their horned animal herds. This is very important since obviously the number of horned animals cannot be reproduced as quickly as can the number of swine, and as a result the procurement of beef is several percent higher than in 1962. [REDACTED]

[REDACTED]

Converting beef and pork to the general heading of meat, the

[REDACTED]

50X1-HUM

procurement in 1963 will be 12 percent less than in 1962. The decrease however is not reflected in a sharp drop of market supplies. The 1963 market supplies are about two percent less than in 1962. Foreign trade absorbed the drop in meat production. The 1963 level of meat procurement was maintained on approximately the 1962 level and at the cost of worsening the foreign trade situation. The exports of processed and unprocessed meat had to be curtailed, and 30,000 tons of meat had to be imported from the Soviet Union and 15,000 tons from Argentina. The same situation existed with regard to other animal products such as milk products. Due to a decrease in the procurement of milk in order to meet the growing internal consumption, the exports of butter had to be significantly reduced, as well as internal market supplies of cheeses, cream, etc. The same also applied to eggs, the procurement of which was lower in 1963 than in 1962 because of the severe winter, the late spring and the shortage of feed in 1962-1963. As a result the export of eggs were also reduced.

In one word, animal product production is lower in 1963 than in 1962. The total 1963 agricultural production is more or less equivalent to 1962 production. These results are still subject to change, providing more exact information is given. On the other hand the final production (production which includes farm produce, plus what the farmer keeps in reserve, plus what is used in personal farmer food consumption) will be several percent higher in 1963 than in 1962.

50X1-HUM

[REDACTED]

Animal product production is lower than in 1962, and crop production is higher, both for the production of grain and potatoes, and somewhat higher for the production of sugar beets. The potato crop is estimated at 140 quintals for hectare. The initial 1963 estimate was 120 quintals for hectare. Last year the potato crop gave a yield of 130 quintals per hectare. Therefore the 1963 crop is 10 quintals per hectare better than in 1962. Vegetable production has increased. There is not enough data to estimate fruit production, and the Government Statistical Office estimates of frost damage, judging from fruit procurement, were excessively pessimistic and do not reflect reality. In summation the final 1963 agricultural production will possibly be insignificantly greater than production in 1960, which means that the economy has not advanced, and ^{this} ~~it~~ is reflected in the national income and in the capability of accomplishing the other indices of the five year plan.

As a result, the growth of personal consumption could not reach the planned indices. It is expected, that according to the present estimate, the growth of ^{the personal fund} consumption in 1963 will be 11 percent as compared to 1960, ~~the personal fund~~ and that per ^{capita} ~~person~~ consumption will increase by 7 percent in 1963 as compared to 1960. It is possible to see today that it will be difficult to attain the five year plan indices, not only in agriculture but also in industrial production, since obviously agriculture, directly and indirectly through foreign trade, affects

50X1-HUM

[REDACTED]

the possibilities of attaining a growth of industrial production. It is expected that the growth of total industrial production will amount to 47 percent in 1965 as compared to 1960, rather than a growth of 52 percent as established in the five year plan; ~~the~~ ~~the~~ the production of capital goods should increase by 55 percent rather than the planned 57 percent and the production of consumer goods should increase by 35 percent rather than the planned 44 percent. This is dependent upon the agricultural situation and the levels attained in 1963, since the years 1964 and 1965 can now be planned based on the levels attained in 1963. One of the ^{important} deviations from the five year plan was the excessive growth of employment. During the first three years of the five year plan, employment increased by about 11 percent and amounted to 770,000 persons, which exceeds the planned growth of employment for the entire five year plan. This was caused by a failure to fulfill the labor productivity growth indices. For example, during 1961-1963, the industrial labor productivity growth index of 20 percent was only fulfilled by 15 percent, and the construction labor productivity growth index of about 20 percent was only fulfilled by 15 percent. This leads to the question concerning the possibilities of increasing nominal and real wages. In 1961, nominal wages increased by 4.4 percent, in 1962 by 3.6 percent and in 1963 by 4.5 percent, which gives an average ^{total} /nominal wage increase for the three years of 13.1 percent.

[REDACTED]

50X1-HUM

On the other hand, real wages per person increased by 2.7 percent in 1961, about 0.3 percent in 1962, and by 2 percent in 1963, or a total increase of 5 percent for the three years. Therefore considering the high increase of employment, higher than expected in the five year plan, the increase of real ^{income} wages per person employed outside of agriculture must be admitted. This increase is more rapid than the increase in real wages because the ^{total} number of employed has increased and ~~that~~ the increase of employed persons is more rapid than the increase of that part of the population which earns its wages in work other than in agriculture. The ^{per-capita} real income of persons employed outside of agriculture ~~increased by about 13 percent during 1961-1963.~~ increased by about 13 percent during 1961-1963. These figures indicate that it will not be possible to fulfill the expected growth of real wages within the planned time period, and it will only be possible to attain a 10 percent growth of wages during the ^{entire} five year plan. Income for persons employed outside of agriculture has a chance to increase by about 18 percent during the course of the five year plan. These computations and figures are provisional. Generally speaking, since the national income and the agricultural and industrial production will be lower, it is necessary to reduce the burden and level of investments. In connection with this action, investments will be significantly reduced during 1964-1965. Investments will increase by 1.7 percent in 1964, as compared to 1963, and by 5 percent in 1965.

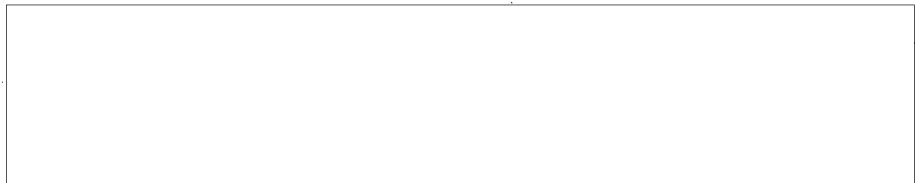
50X1-HUM

2. The national economic plan calls for a 5 percent increase in production. Actually, according to current calculations, a 4.9 percent increase in production will be achieved. This means that plan fulfillment will be 100 percent. The production plans will be exceeded in mining and ^{electric} power, in heavy industry, and, supposedly, the plan will be somewhat exceeded in the chemical industry, in the light industry, and in the timber industry; on the other hand, the plan will not be exceeded in the consumer industry and the milk industry as the result of the situation in agriculture.

In October, it is expected that the increase in industrial production will amount to 4.5 percent as compared to last October and the same thing will apply ^{for} the 10 month period. But, it is expected that November and December will see an improvement in the situation and that the figure of 4.9 percent will be achieved.

3. The difference between Group A and Group B will be somewhat evened out, obviously Group A will increase somewhat more than Group B, but the disparity between the two will not be too great. It is presumed in the draft plan that light industry production will increase by 6.5 percent, but at the same rate as the production of industry as a whole, while the consumer industry production will increase ^{may be} 3.4 percent for the time being, and it ~~is~~ possible that in practice this figure ~~may be~~ exceeded if there is improvement in the agricultural situation. As far as agriculture is concerned, it is expected that

50X1-HUM

global production will increase 4.9 percent as compared to the current year. Obviously, this figure may be subject to certain fluctuations depending on the final figures for agricultural production during the current year. Primary emphasis will be placed on increasing the number of livestock, increasing the number of swine, and maintaining or even eventually increasing the number of cattle.

50X1-HUM

Investment outlays will increase over the planned investments in 1963 by only 1.7 percent; hence, investment outlays in all production and non-production sections, in residential construction, in school construction, in production sections of all newly started investments had to be curtailed. The reduction in investments pertain primarily to new production investments. Some investments will be continued, but not at an accelerated rate; for example, the construction of two new coal mines. According to these proposals, employment will increase by 100,000 persons; this is much lower than in the year in which it increased by 250,000 persons; this will create a situation in which there will be more workers than jobs. Market commodities will increase by 5.7 percent, of which food deliveries will increase by 5 percent, ^{and} industrial articles will increase by 6.2 percent; the supply of meat and of meat products will probably increase by only 1 percent. The supply of various commodities on the market may increase as follows: grain products by 4.4 percent, fish and fish products by 7 percent, edible and animal fats by 8 percent, fruit and vegetable products by 3.6 percent, dairy products by 6.1 percent, cosmetics and soaps by nearly 9 percent, products of the textile and clothing industry by 1.6 percent, products of the leather footwear and fur industry by 2.3 percent, construction materials by 18 percent, and products of the chemical industry by 8 percent,

In the coming year, export will increase 10.5 percent and import will increase by 2.7 percent. There will be many changes in the structure of imports and exports; imports from capitalist countries will be cut by 30 percent on machines and equipment. However, the import of raw

50X1-HUM

[REDACTED]

materials and of agricultural and food commodities will increase. Export of machines and equipment to capitalist countries, mainly undeveloped ones, will be greatly increased. The export of industrial consumer commodities will also be greatly increased; however, this will be a very difficult task [REDACTED] and will require great concentration [REDACTED] of efforts on the part of foreign trade and of industry.

On the whole, this means that the rate of development of the national economy must be reduced in proportion to the proposals of the five-year plan, and that in the period 1964-1965 all investment goals set forth by the five-year plan in the production and non-production spheres will not be fulfilled. Also, it will not be possible to increase real wages as planned. A positive fact is that the plan for 1964 will be much more equalized proportionally, and as a result of this, it will contribute to normalizing many matters. Experience has indicated that we are not in a state to realize all goals which we have established, and that we have established too many goals and some will have to be restricted. Investments in agriculture will not be reduced for these investments are necessary in order to maintain a continuing increase in agricultural production; also, investments connected directly with agriculture in the chemical industry and in the machine-building industry will not be limited. Investments will not be restricted in the natural gas industry or in crude oil and natural gas prospecting. In fact, every effort will be placed on the construction of a natural gas pipeline in order that the natural gas consumption could reach 2,400,000,000 cubic meters in late 1964 or early 1965. This would greatly help to conserve coal.

50X1-HUM

[REDACTED]

4. How should the attitude be evaluated on excessive investment plan in the period 1962-1963, particularly on raw materials investments?

Compared with the national income established in the five-year plan, investments established in the five year plan were not excessive. Investments became excessive because national income was not fully achieved. Because of this it was necessary to adjust the amount of investment to the reduced amount of national income. The attitude on raw materials investments is widespread and is shared by some economists. However, there are no definite facts that would indicate that the share of raw material investments in Poland is excessively high. Either in relation to the requirements, or comparison with other countries. In comparison with other countries of ^{the} socialist camp, the share in total industrial investments in Poland of investments in the electric power industry, fuel industry, and metallurgical industry (including ore extraction) was 45.6 percent in 1961, and 45.5 percent in 1962; whereas, in East Germany, the share was 36.8 percent in 1961 and 37.2 percent in 1962; and in Czechoslovakia, it was 45.4 percent and 43.1 percent, respectively. In the Soviet Union, the share is almost 45 percent of all industrial investments; and in Bulgaria, Rumania, Hungary, it is even higher.

This investment in Poland amounts to 698 zloty per capita; in Czechoslovakia, the investment is 91 percent higher per capita than Poland, in East Germany it is 23 percent higher; and in the Soviet Union it is 75 percent higher. In Bulgaria, Rumania, and Hungary, this index is lower. In an underdeveloped country, this index is lower, and in the highly

50X1-HUM

 developed countries^{ies}, the index is higher. These figures, however, do not indicate that they are excessive in Poland. Poland is more or less on an average, not too high and not too low, and ~~is~~ ^{its investment} is connected with the level of the development of creative forces. Compared with the previous years, this may seem ^{paradoxical} ; but the fact is that during the six-year plan the share of outlays for extractive industry was lower even though the emphasis during the period was placed on investments. In 1961, the share was 22.6 percent; in 1962, 23.2 percent; and in 1963, it is expected it will ^{be} 22.2 percent. The outlays for industry in 1961 were nine percent; 9.7 percent in 1962; and 9.2 (plan) in 1963.

It is expected that the export of bla^{ck} coal will be reduced. At present, the export of black coal is about 17 million tons; however, in spite of large investments, it will have to drop to about 9 million tons during the next few years. As far as copper is concerned, the expansion of copper mining is not expected to be covered by the investment plan for export, with the exception of Czechoslovakia because of its participation in investments. Poland does expect to have its requirements for copper covered by its own copper supplies, but the requirements will not be fully covered until 1975. Until that time, Poland will import copper. The situation is such that the requirements for copper ore^{of} the machine-building industry are constantly increasing and the socialist countries cannot supply Poland with the quantities of copper that it needs. The development of sulphur extraction is the basis for the development of the phosphorus fertilizer industry, and only the marginal quantities will be earmarked for export. Sulphur will be exported to Czechoslovakia, Hungary, and

50X1-HUM

[redacted]

Rumania, in exchange for magnetite and kaolin from Czechoslovakia, aluminum oxide and bauxite from Hungary, and petroleum products, wood, etc. from Rumania. If Poland did not at least satisfy the minimum requirements for sulphur of these countries, then, Poland would have to import the other raw materials that these countries have from capitalist markets. If Poland did not expand the extraction of sulphur, it could not expand the phosphorous fertilizer industry because pyrites would have to be purchased in capitalist countries. Hence the attitude that the investments in raw materials are excessive is wrong.

This is the minimum for the maintenance ^{and expansion} /of the raw material base for the Polish industry. In the future, as it did in the past, the share of raw materials in Polish export will drop, and the share of raw materials in Polish imports will increase. The fact must be taken into consideration that fewer and fewer countries want to export only raw materials. In the socialist camp, no country wants to export raw materials. If a country now wants to import raw materials, it must offer raw materials in exchange. Only the Soviet Union has certain raw materials in sufficient quantities to supply the socialist countries without requesting other raw materials in exchange. These raw materials are supplied for machines and equipment, and other market commodities. Poland takes advantage of this possibility, but even this possibility has limitations. Poland should take advantage of the fact that raw material imports could be expanded with countries other than Europe ^{AN} and with countries economically underdeveloped [redacted] in exchange for [redacted] finished products. Poland has to import iron ore, manganese ore, chrome ore, tin, lead (even though Poland produces lead

50X1-HUM

it still has a shortage of it), aluminum, cotton, wool, natural rubber, raw hides, oleaginous seeds, and Oriental tobacco. It also has to import raw materials for the production of aluminum, such as bauxite, or aluminum oxide. Hence, Poland cannot neglect the extraction of its own raw materials, the extraction of which is profitable. Not to do this would be very shortsighted policy.

5. Grain harvests are very close to the planned harvests of the five-year plan. In the meanwhile, the import of grains instead of dropping as envisioned by the plan keeps on increasing. What is the reason for this?

Firstly, because the surface area for grain crops has been reduced during the past three year, ~~harvests~~ grain harvest will be below harvests envisioned by the five-year plan. Hence, in spite of an increase in the yield of grain harvest in 1963, it is not higher than in 1960. Secondly, in the fodder balance, not only are grains included but also substitutes; this means that if there is an inadequate supply of potatoes or other bulky and succulent fodder, grains are used as a substitute. Simultaneously, in the years in which Poland had a poor yield of potatoes or of fodder, then more grain had to be included in the feed balance.

Thirdly, there was a certain setback in animal breeding in 1963. Hence, the pattern in food consumption was somewhat changed. Normally, when there is an increase in the consumption of meat, fruits, and vegetables, the consumption of baked goods and flour products is lower. Because the planned production of meat and other meat products was not attained, and because of the poor crops of fruits and vegetables for the past three years the consumption of grain products and bread has been increasing. This trend was somewhat retarded in May 1963.

50X1-HUM

6. To what degree will the production in 1963 (foods, oleaginous plants, sugar beets, and grains) cover the requirements of the market and of industry in the future?

In 1963, the purchase of fruits will be about 400,000 tons, or 150,000 tons more than in 1962. This has greatly improved the raw material situation for the food processing industry. Therefore, the supply of semi-processed products in the fruit and vegetable-processing industry is much higher than in 1962; also, the supply on hand of must and fruit will ensure a pulp~~ing~~ production in 1964 that will fully cover the needs of domestic requirements. There is also a possibility of exporting some of these products. The harvest of tomatoes, and of cucumbers was particularly good; the harvest of peas and beans was not quite as good. Generally, the plan for vegetable processing on a nation-wide scale was exceeded. The harvest of oleaginous plants was not too good. The crop failure of oleaginous plants will not have an influence on plant oil supply in 1963 on the market. In fact, the plan for the production of plant oils will be exceeded by about 8.5 percent. In 1962, the oleaginous plant crop and rape crop were good. These reserves which were not exported, can now be used. Also, the import of plant fats has also been increased; since there is no butter or lard, at least there will be plant fats. However, the shortage of oil in 1963 will force Poland to greatly increase its import, in 1964, of oleaginous seeds and plant oils. Even though this is a very difficult task, foreign trade/should make every effort to increase this import. The yield of sugar beets will be much better than expected, even though the area planted to sugar beets is 60,000 hectares less, and the sugar

50X1-HUM

[redacted]

content in the beets is much lower this year than in the past years. Because of this, the export obligations on sugar will not be completely met, and an inefficient sugar economy will have to be introduced. The domestic market will have a full supply of sugar. With the grain imports and grain domestic production, the requirements for grains by the milling and baking industries will be covered. However, there is one difficulty and that is with rye. There is no rye on the world market--only wheat; the small quantities of rye are offered at a price much higher than wheat. Because of this, there will be a shift to white baked goods. There will be a restriction of dark baked goods of mixed varieties. In the fourth quarter of 1963, there will be more baked goods, groats, rice, plant fats, fish and fish products, and sugar on the market than there were in the fourth quarter of 1962. However, there will be a lower supply of meat, chocolate animal fats, cheeses, and ~~starch~~ products on the market.

50X1-HUM

Poland, also, has difficulties with some commodities of the light industry, such as cotton textiles. In sum, there can be a total commodity coverage in 1964, and in the fourth quarter of 1963;

but, now, since decisions have been made to restrict employment in 1964, this coverage of requirements is doubtful.

Actually, there can be some difficulties assortment-wise. If production and supplies do not fully cover the requirements, then there are difficulties assortment-wise. To relieve the situation, efforts will be made to exchange commodities with socialist countries. To relieve the shortage of cotton textiles ^{more} "Elana" textiles and other synthetic fibers will be placed on the market, plus cotton textiles obtained from socialist countries.

7. What is the ^{trade} ~~trade~~ situation with capitalist countries and with socialist countries?

For many years, Poland has had an unfavorable trade balance, covered to a large part by a favorable service balance. This service balance with socialist countries is very favorable. These are ^{payments for} primarily/commodity transits through Poland. Up to now, Poland has had relatively small unfavorable balance with capitalist countries, amounting to several scores of millions [dollars?]. In 1963, Poland will achieve a favorable balance with capitalist countries. However, as far as the total trade turnover, commodity and services is concerned, Poland will not reach a favorable balance with capitalist countries in 1963, in spite of its efforts to do so. Poland cannot do this, because of difficulties encountered in

50X1-HUM

agriculture and because export was reduced and import increased. Poland's goal was to achieve, in 1963, a surplus of over 200 million foreign exchange zloty in turnover with capitalist countries; unfortunately, Poland will have a deficit of about 200 million foreign exchange zloty. This deficit is covered by increased long-term debits and partially increased short-term debits, a better utilization of technical credits in capitalist countries, and a small favorable balance in service turnover. In 1963, the export plan covering capitalist countries was fulfilled 90.5 percent, and import^{was} fulfilled 109.1 percent. This shortage would have been even greater, but the prices on the world market were favorable to Poland in 1963. It counteracted, somewhat, the negative consequences resulting from the necessity to reduce exports and to increase imports of commodities. The goal for 1964 will be to achieve a favorable balance of trade with capitalist countries. There was a period in which ^{Polish export} turnover with socialist countries _____ was higher than its imports, of both commodities and services. Hence, Poland had a surplus. This period continued until about 1961. In 1962, Poland concentrated on the utilization of the surplus in turnover with the socialist countries, and now, Poland has a deficit in current turnover in clearing accounting with all socialist countries, with the exception of Viet Nam, Korea, and Cuba. As far as long-term credits are concerned, Poland takes advantage of the long-term credits with the Soviet Union. Poland is now at the turning point. Poland has utilized all of the credits assigned to her in 1957 and, now, is entering the payment period. Poland has concluded an agreement with the Soviet Union ^{To} ~~and the East~~

50X1-HUM

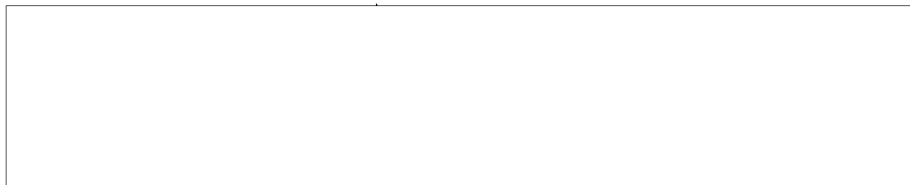
[REDACTED]

build a potassium salt mine in Belorussia in the near future on credit. In East Germany, Poland is using the credit connected with the construction of a brown-coal mine; Poland, also, used the credit for the construction of a pipe line. East Germany has granted Poland credit for the construction of ~~part~~^{a sector} of the pipe line which it will use. The credit will be paid off by Poland by credits for the transportation of the crude oil via the pipe line. Poland has three credit agreements with Czechoslovakia.

One of the credits was granted for the development of the sulfur mine. This credit has been fully utilized and will be paid back by 1965. The second credit has been granted for the construction of a copper mine, and the third credit ~~is~~^{has been} granted for the construction of a black coal mine. Poland grants credits to the Mongolian People's Republic, Korea, and Viet Nam ~~of~~^{for delivery of} complete plants to these countries. Because in the past years Poland had granted consumer goods credits to East Germany and Hungary, ^{Also} these countries are now repaying these credits. /at the time the turnover balance with China was reduced, Poland granted it credit. Payment to Poland are exceeding payments by Poland because of credits granted recently by Poland. At present, the problem is that other than the long-term credits, Poland cannot become indebted to socialist countries for short-term current account^sing because the multilateral payment system, and, connected with this, the ~~creation of~~^{created} bank of ^{TIC = 134} social countries require that, on the whole, trade turnover with all socialist countries be equalized.

~~VIII.~~ ^{8.} What is the actual situation on the labor market, particularly with regards to the employment of women? Is the freeze on employment presently obligatory and will it continue into 1964? The freeze is only being applied presently to construction enterprises. The construction enterprises are not permitted to hire any new workers primarily because these workers will have to be released prior to the winter season. Obviously it would be unjust to hire workers during November only to release them at the end of the month. The industries were only temporarily affected by the directive on hiring of new workers. This directive is no longer in effect and the enterprises have the right to hire new workers within their own limits of employment. The number of persons registered and seeking employment on 1 October 1963 amounted to 48,600 which is an increase of over 8,000 persons in comparison to 1962. This number represents 0.7 percent of the total number of persons employed outside of agriculture. If a normal situation is such, that every worker can freely refuse work, having a guarantee that he can find a job elsewhere, creating an abnormal flow of labor in industry, the situation in 1963 and 1964 will not be normal. A situation will exist which can be considered a step in the direction of normalization, which is a situation in which it will be difficult to change jobs. A person will have to keep the job he has, because there ^{will be} no guarantee that it will be easy to find

50X1-HUM

another one. This obviously will not mean mass unemployment, but will stabilize the situation on the labor market. Obviously, problems can arise in the employment of women. These problems will have to be solved by other means, such as employment in services and particularly these services which are not financed by the state budget. There are no intentions of curtailing the development of such services, because on one hand they create consumer buying power, but on the other hand they limit this power by ^{better} meeting existing needs. Therefore a more flexible policy will be applied freeing the restrictions on the growth of employment. The policy will also encourage people's councils and other organizations to create new forms of services (not included in state budget allocations) which would improve the standard of living and simultaneously create new possibilities of employment for definite categories of persons and particularly for women.

50X1-HUM

[REDACTED]

IV.

Trips abroad in October 1963

In October 1963, a total of 24,428 persons, including children, took trips abroad; in September 1963, 41,231. Including:

	<u>in September 1963</u>	
- To socialist countries	20,230	34,516
- To capitalist countries	4,198	6,715

	<u>1963</u>		<u>1962</u>
I. Official trips	<u>October</u>	<u>September</u>	<u>October</u>
Total passports issued including:	5,172	6,504	5,501
- to socialist countries	3,785	4,436	3,694
- to capitalist countries	1,387	2,068	1,807

The breakdown of trips to individual countries is given as follows:

	<u>1963</u>	
<u>- to socialist countries</u>	<u>October</u>	<u>September</u>
East Germany	1,148	1,100
Czechoslovakia	813	1,047
Soviet Union	686	1,030
Yugoslavia	399	352
Hungary	347	398
Rumania	218	213
Bulgaria	137	228
People's Democracies of Asia	31	67
Albania	6	1

50X1-HUM

1963

<u>- to capitalist countries</u> among others:	<u>October</u>	<u>September</u>
England	152	235
West Germany	147	191
African States	146	141
France	143	198
Scandinavian countries	138	382
Italy	106	206
Austria	74	99
Switzerland	66	111
United States	35	49

The total number of official passports issued in 1963 were:

	<u>Ministerial passports</u>		<u>Passports for Sporting Events</u>	
	<u>October</u>	<u>September</u>	<u>October</u>	<u>September</u>
- to socialist countries	62	71	468	697
- to capitalist countries	60	35	123	320
Total	122	106	591	1,017

II. Vacation trips by private individuals:

	<u>1963</u>		<u>1962</u>	
	<u>October</u>	<u>September</u>	<u>September</u>	<u>October</u>
- to socialist countries	7,684		9,904	4,621
- to capitalist countries	1,104		2,373	1,275
Total	8,788		12,277	5,896

50X1-HUM

The breakdown of trips to individual countries is given as follows:

	<u>1963</u>	
	<u>October</u>	<u>September</u>
- <u>to socialist countries</u>		
Soviet Union	3,224	5,902
Czechoslovakia	1,281	1,806
Hungary	1,337	1,254
East Germany	1,053	1,270
Bulgaria	636	488
Rumania	40	103
Yugoslavia	11	74
People's Democracies of Asia	2	3
- <u>to capitalist countries</u>	<u>October</u>	<u>September</u>
West Germany	343	618
France	226	483
England	148	335
United States	92	185
Austria	76	202
Benelux countries	50	81
Italy	44	193

III. Vacations by groups:

	<u>1963</u>	<u>1962</u>	
	<u>October</u>	<u>September</u>	<u>October</u>
Total passports issued including:	9,047	21,348	10,895
- to socialist countries	8,647	20,063	10,108
- to capitalist countries	400	1,285	787

50X1-HUM

The breakdown of trips to individual countries is given as follows:

	<u>1963</u>	
	<u>October</u>	<u>September</u>
<u>- to socialist countries</u>		
East Germany	2,180	4,859
Hungary	1,443	1,864
Czechoslovakia	1,422	3,696
Yugoslavia	1,274	2,345
Bulgaria	1,181	4,127
Soviet Union	1,009	1,997
Rumania	120	1,103
People's Democracies of Asia	18	72
<u>- to capitalist countries</u>		
Italy	175	370
France	66	95
Switzerland	37	-
England	10	8

IV. Emigrations:

	<u>1963</u>		<u>1962</u>
	<u>October</u>	<u>September</u>	<u>October</u>
Total departures including:	1,421	1,162	2,104
- to socialist countries	114	113	119
- to capitalist countries	1,307	989	1,985

The breakdown of emigrations to individual countries is given as follows:

50X1-HUM

<u>- to socialist countries</u>	<u>October</u>	<u>September</u>
East Germany	54	79
Soviet Union	44	5
Czechoslovakia	9	20
Hungary	7	1
<u>- to capitalist countries</u>		
West Germany	658	267
United States	431	472
Canada	105	66
Australia	25	60
Israel	22	63
England	18	17
Benelux countries	17	9
France	15	18

Visits by foreigners in October 1963

In October 1963, a total of 14,523 foreigners visited Poland,

including:

- from socialist countries	10,821
- from capitalist countries	3,702

	<u>1963</u>		<u>1962</u>
	<u>October</u>	<u>September</u>	<u>October</u>
Total number of foreign visitors including:	14,523	22,996	15,162
- <u>from socialist countries</u> including citizens from:	10,821	17,361	12,270

50X1-HUM

50X1-HUM

	<u>1963</u>		<u>1962</u>	50X1
	<u>October</u>	<u>September</u>	<u>October</u>	
East Germany	2,998	5,934	5,781	
Soviet Union	2,652	5,002	2,500	
Czechoslovakia	2,546	3,664	1,264	
Hungary	1,330	1,463	1,824	
Bulgaria	663	595	459	
Yugoslavia	310	285	204	
Rumania	290	354	212	
- <u>from capitalist countries</u> including citizens from:	3,702	5,635	2,892	
West Germany	895	1,166	689	
United States	504	696	404	
England	416	948	243	
France	281	682	247	
Austria	211	382	142	
Sweden	145	247	159	
Italy	128	198	128	
Holland	127	109	95	
Canada	124	99	97	
Israel	11	37	10	

Foreigners entered Poland from capitalist countries for the following reasons:

- assembly work	105	85	118
- trade	664	620	714
- tours, culture, sports, education, etc.	1,552	2,662	987
- personal	1,358	2,253	1,035
- to remain permanently	23	15	38

MINISTERSTWO SPRAW ZAGRANICZNYCH
DEPARTAMENT PRASY I INFORMACJI

50X1-HUM

TAJNE

INFORMACJA WEWNETRZNA

Warszawa, listopad 1963 r.

50X1-HUM

50X1-HUM

Konferencja

Celem
wzrędnia, było
w nowym roku ak-
cyjnej koncentracji
szkół.

BIULETYN NR./7 XI.1963 r. /

SPIS TREŚCI

1. Konferencja Rektorów Szkół Wyższych w Warszawie
Str. 1 - 3
2. IX. Powszechny Zjazd Historyków w Warszawie
Str. 4 - 8
3. Niektóre problemy ekonomiczne /z narady aktywu dziennikarskiego/
Str. 9 - 23
4. Wyjazdy zagranicę w październiku w 1963 r.
Str. 24 - 27
5. Przyjazdy oudzoziemców w październiku w 1963 r.
Str. 27 - 28

50X1-HUM

I.

Konferencja Rektorów szkół wyższych w Warszawie

Celem konferencji organizowanej corocznie w ostatnich dniach września, było wytyczenie głównych kierunków pracy szkół wyższych w nowym roku akademickim i określenie zadań, wymagających szczególnej koncentracji uwagi i wysiłków kadr nauczających i kierownictw szkół.

W konferencji uczestniczyli Rektorzy i Sekretarze Komitetów Uczelnianych PZPR wszystkich uczelni w Polsce z wyjątkiem szkół artystycznych.

Podstawę dyskusji stanowił referat tow. Henryka Golańskiego - Ministra Szkolnictwa Wyższego. Przyjmując za punkt wyjścia uchwały XI i XIII Plenum, referant szczególnie nacisk położył na nasyconie działalności szkół wyższych treścią wychowawczą i zespolenie jej z kształceniem w integralną całość, stwierdzając, iż "formowanie świadomości młodego pokolenia w duchu socjalizmu, to jedno z naczelnych zadań całego systemu edukacji narodowej, a w jego obrębie szkolnictwa wyższego". Szerzej omówił rolę podstawowych nauk społecznych, zwłaszcza marksistowskiej filozofii i ekonomii politycznej w systemie wychowawczym szkoły wyższej, wskazując na konieczność większej dbałości o wysoką ideowo-polityczną treść zajęć i o najlepszy dobór kadry nauczającej oraz szersze traktowanie w dyscyplinach specjalistycznych problemów marksistowskiej filozofii, ekonomii i metodologii, związanych z wybranym kierunkiem studiów. Podkreślił także zadania i rolę ideowo-wychowawczych organizacji młodzieży w kształtowaniu socjalistycznej postawy studentów. Na czoło zagadnień, wokół których powinna koncentrować się w roku szkolnym 1963/64 praca szkół wyższych, tow. H. Golański wysunął następujące zagadnienia: reforma programów nauczania, wzrost sprawności procesu kształcenia, realizacja planu rozwoju młodej kadry naukowej na bieżące 10-lecie, u efektywnienie badań naukowych w uczelniach, doprowadzenie do szkół wyższych zadań planu perspektywnego.

Dyskusja wykazała, iż w środowisku czołowego aktywu szkół wyższych istnieje pełne zrozumienie wskazań Partii, szczególnie zawartych w uchwałach XI i XIII Plenum oraz dominuje troska o wypełnienie przez szkoły wyższe ich funkcji społecznych w dziedzinie kształcenia i wychowania młodzieży w duchu socjalistycznym. Główny nurt dyskusji dotyczył znalezienia dróg najskuteczniejszego realizowania zadań w tej dziedzinie.

SECRET

50X1-HUM

Jest możliwe,
i jednolity dla
ustalenia koncepcji
materiału nauczania
Wystąpienie
na WSI w Warszawie

Oceniając krytycznie szereg braków i niedociągnięć w pracy szkół wyższych w dziedzinie oddziaływania wychowawczego na młodzież, wskazywano na szereg czynników decydujących o osiągnięciu poprawy w tej dziedzinie, spośród których najsilniej podkreślano następująco:

- oddziaływanie wychowawcze przez treść nauczania; elementy dynamiki rozwoju naszego kraju są do wyzyskania w każdej dyscyplinie, trzeba tylko umieć wskazać treść nauczania i dostrzec to, co nowe, co wynika z nowych stosunków ekonomicznych i społecznych, z umacniania rozwoju nowych idei, teorii, poglądów i postaw;

- wpływ nauczania filozofii marksistowskiej i ekonomii politycznej; instancje partyjne z jednej strony oraz rektorzy i dziekani - z drugiej strony powinni czuć się odpowiedzialni i otoczyć szczególną opieką poziom nauczania w tym zakresie;

- rolę postępowania, osobistej postawy ideowej profesora i kontaktu ze studentami w kształtowaniu postaw życiowych młodzieży oraz stosunku jej do nauki oraz oczekujących zadań; oddziaływanie profesora na studentów i młodych pracowników nauki w sposób niezwykle istotny tworzy klimat moralny i wychowawczy w uczelni;

- zacieśnienie współdziałania kierownictw uczelni i kadry nauczającej z organizacjami młodzieży i związkowymi w dziedzinie pracy wychowawczej z młodzieżą.

Ponadto poddano krytycznej ocenie pracę opiekunów grup i lat, wskazując na potrzebę zmian w tej dziedzinie. Wskazywano również na brak kryteriów oceny pracy dydaktyczno-wychowawczej pracowników nauki.

Dorobkiem konferencji było wysunięcie problemu odpowiedzialności kierowników katedr nie tylko za realizację procesu dydaktycznego, ale w pierwszym rzędzie procesu wychowawczego. Wskazywano również na pewne trudności obiektywne, wpływające hamująco na pracę wychowawczą. Między innymi niekorzystne warunki zamieszkania w domach studenckich.

Konferencja poświęciła również szczególną uwagę sprawie reformy programów nauczania i wiążące się z tym zagadnienie skrócenia czasu trwania studiów. Wskazywano na szereg trudności i opór, jak też formułowano warunki, jakie muszą być spełnione przy realizacji tego zadania. Generalnie uznano, iż skrócenie czasu studiów

elementy dynamy

planu nastę-
jącego poprawy
młodzieży,
pracy szkół

Jest możliwe, nie może być jednak dokonywane w sposób schematyczny i jednolity dla wszystkich wydziałów, gdyż uzależnione być musi od ustalenia koncepcji wykształcenia i dostosowania do niej zakresu materiału nauczania.

Wystąpienia Sekretarza PCP przy WSI w Białymstoku i Redakto-
ra WSI w Warszawie tow. Żarnegkiego - wzbudziły problematykę konfe-
rencji o zagadnienia inżynierskich studiów wieczorowych. Wsunięto
w tym zakresie szereg konkretnych postulatów pod adresem Ministerstwa
Szkolnictwa Wyższego, dotyczących m.in. : ustalenia statusu WSI,
czy - szerzej - Wyższej Szkoły Zawodowej; opracowania struktury
takiej szkoły, zakresu działania organów kolegialnych, przewidzenia
możliwości pracy badawczej; zajęcia się problemem metodyki nauczania
w WSI; uzupełnienia braków w zakresie podręczników i przewodników
metodycznych.

W toku dyskusji poruszono szereg innych problemów, jak
dalejsze poszukiwanie form i środków podniesienia efektywności studiów,
m.in. przez wprowadzenie na pierwszych semestrach systemu lekcyjnego
zajęć, sprawę organizacji prac naukowo-badawczych, organizacji
kształcenia podyplomowego, prace administracji szkolnej, sprawa
poprawy warunków pracy własnej studentów, głównie przez zwiększenie
budownictwa domów studenckich dla zlikwidowania zagęszczenia i
stworzenia w domach studenckich możliwości pracy młodzieży.

Opinia dyskutantów w tych sprawach potwierdziła i wzboga-
ciła pogląd kierownictwa resortu na podstawowe zadania szkół
wyższych w roku szkolnym 1963/64. Wyjątek stanowiło wystąpienie
Sekretarza Komitetu Uczelnianego Politechniki Śląskiej na temat
niebezpieczeństw i trudności, jakie wynikają z przesuwania z
pracy naukowej tych asystentów, którzy - zgodnie z wymogami
ustawy - nie wykazują się w określonym czasie dorobkiem w zakresie
pracy naukowej i uzyskaniem stopni naukowych /tzw. rotacja asysten-
tury/.

Przebieg i wyniki Konferencji Rektorów szkół wyższych
świadczą o wzroście aktywności tego środowiska i o czynnym ucto-
sunkowaniu się do uchwał i wytycznych XI i XIII Plenum KC.

50X1-HUM

W mie.
Zjazdy nastąpi
centracja wokół
W progr.
całościowego ujm
dziejów Poln.

II.

IX Powszechny Zjazd Historyków w Warszawie

W Zjeździe wzięło udział 789 uczestników z całej Polski, w tym 326 pracowników naukowych, 360 nauczycieli szkół średnich i ponad 100 pracowników kultury, archiwistów, miłośników historii i tp.

Obrazy toczyły się na zebraniach plenarnych oraz posiedzeniach 2-oh sekcji: 1/ dziejów kultury średniowiecznej, 2/ dziejów powstania styczniowego, 3/ dziejów Polski Ludowej oraz na 14-tu zebraniach specjalistycznych. W dyskusji w ciągu 5-ciu dni obrad Zjazdu zabierano głos 313 razy. Na zakończenie obrad uczestnicy Zjazdu podjęli jednogłośnie uchwałę nawiązującą do XIII Plenum KC PZPR i ustalającą dalsze wytyczne działalności historyków polskich.

Ideologiczna atmosfera Zjazdu w sposób zasadniczy różniła się od atmosfery panującej w roku 1958 w Krakowie. Przemówienie Sekretarza KC PZPR tow. W. Jarońskiego na otwarcie Zjazdu, ciepłe przyjęcie i zrozumienie z jakim spotkały się postulaty Partii wśród ogółu uczestników Zjazdu określiły jego zasadniczy nurt naukowy i polityczny.

Zjazd wykazał, że marksistowskie założenia metodologiczne są akceptowane i stosowane przez olbrzymią większość historyków polskich zarówno młodej kadry jak i przedstawicieli starszego pokolenia. Znalazło to m.in. wyraz w referatach plenarnych i sekcyjnych oraz w dyskusji. Osobnionymi wystąpieniami, z których przebiegała tendencja do pomniejszania nowatorskiego i twórczego charakteru marksistowskiej metodologii /prof. prof. Mantkiewicz Grzybowski/ czy propagujące apolityczne w istocie przyczynkactwo /doc. Kersten/ - spotkały się z aktywną postawą partyjnych a także bezpartyjnych historyków nadających ton dyskusji i polemice naukowej.

Zjazd różnił się od poprzednich również swoim charakterem naukowym.

50X1-HUM

W miejsce tematycznego rozproszenia cechującego dotychczasowe Zjazdy nastąpiła - /zgodnie z opracowanym z góry programem - koncentracja wokół wybranych problemów.

W programie Zjazdu znalazło wyraz dążenie do bardziej całościowego ujmowania problemów nauk historycznych. W Sekcjach dziejów Polski Ludowej i kultury polskiego średniowiecza uwzględniono aspekty ekonomii, demografii, historii sztuki, filozofii, dziejów kultury i dziejów literatury, archeologii - przedstawione przez wybitnych znawców przedmiotu /m.in. E. Rosset, S. Frybes, W. Hensel i in./ Brakiem było nie wciągnięcie do współpracy socjologów posiadających dorobek w zakresie badań nad strukturą społeczną Polski Ludowej.

W stopniu większym niż dotąd na Zjazdach historyków zwrócono uwagę, na zagadnienia współczesności. Świadczy o tym przede wszystkim wyeksponowanie problematyki historii najnowszej, co znalazło wyraz w tym, że na ogólną liczbę 23 referatów, 11 było poświęconych dziejom Polski Ludowej. Zwrot ku współczesności ujawnił się także w zerwaniu z tradycyjną formą ujmowania dziejów dawniejszych i wysunięciu zagadnień mających walor aktualności zarówno z punktu widzenia dziedzictwa kulturalnego, postępowych tradycji jak i walki z nacjonalistycznymi obciążeniami świadomości społecznej.

/W skali szerszej wystąpiło rosnące zainteresowanie problematyką metodologiczną. Nie znalazła ona jednak bezpośredniego wyrazu w referatach plenarnych. Brakowi temu starano się zaradzić przez skoncentrowanie się na niej kilku sekcji specjalistycznych, co pozwoliło na wydobycie szeregu choć daleko nie wszystkich zagadnień, które w świetle uchwał XIII Plenum wymagają szerszego ujawnienia. O aktualności i zrozumieniu wagi metodologii świadczy udział 150 historyków na spotkaniu metodologicznym /referent i organizator - C. Bobińska/, częste omawianie podczas obrad sekcyjnych ogólnych spraw związanych z teorią marksistowską, dyskusja na kolokwium poświęconym omówieniu teoretycznych prac W. Kuli /organizator - S. Hoszowski/, wreszcie ustawienie tematów i spotkań z zakresu kultury materialnej /referent i organizator - J. Pazdur/, historii ustroju /referent i organizator - J. Bardach/, dziejów wojskowości /referent i organizator - S. Okęcki/.

Po raz pierwszy postawiono szerzej na Zjeździe historyków polską problematykę dużej wagi politycznej. Obok dziejów Polski Ludowej - dzieje klasy robotniczej /referent i organizator - Z. Kormanowa/, dzieje ruchu ludowego i kształtowania sojuszu robotniczo-chłopskiego /referent J. Kowalski i M. Szaflik, organizator W. Stankiewicz/, dzieje krajów kolonialnych w Afryce i Ameryce Łacińskiej /referent i organizator M. Malowist/.

/Referaty, spotkania specjalistyczne i dyskusje ujawniły zarówno osiągnięcia ostatnich lat jak i luki w badaniach pozwalając na sformułowanie wytycznych badań węzłowych na najbliższe lata.

/Obrady I Sekcji /w oparciu o referat plenarny A. Geysztera i referaty sekcyjne/ miały na celu wydobycie trwałych wartości dziedzictwa kulturalnego Polski jako ważnego współczynnika tworzenia wspólnoty narodowej ze szczególnym wskazaniem na jego świeckie elementy. /W dyskusji wyrażono troskę o utrzymanie i podniesienie metodologicznego poziomu rozwijających się badań nad historią kultury; podkreślano konieczność zapewnienia w badaniach współpracy różnych dysplin; postulowano, aby tak ujętą problematykę historii kultury rozciągnąć na całokształt polskiego procesu historycznego aż po czasy Polski Ludowej.

Obrady II Sekcji /w oparciu o referat plenarny S. Kieniewicza i referaty sekcyjne/ toczyły się wokół zagadnień społecznych Królestwa Polskiego w okresie powstania styczniowego, powiązań polskiego ruchu narodowo-wyzwoleńczego z rosyjskim ruchem rewolucyjnym /stosunkiem narodów i rządów Europy do powstania. Ukazano zostało międzynarodowe znaczenie powstania 1863 i jego wpływ na kształtowanie psychiki narodowej. W obradach aktywny udział wzięli historycy radzieccy w szczególności J.S. Miller i Diakow oraz angielski historyk R. Leslie wzbogacając problematykę obrad i ukazując walory międzynarodowej współpracy nad dziejami ruchów narodowo-wyzwoleńczych. Zabrakło niestety na Zjeździe - mimo, że były przewidziane początkowo - specjalnych referatów o rewolucyjnych związkach polsko-rosyjskich w latach sześćdziesiątych XIX w. i o Pierwszej Międzynarodówce, choć sprawy te znalazły dość szerokie odbicie w innych referatach i dyskusji.

/Po raz pierwszy na Zjeździe Powszechnym Historyków działająca sekcja historii Polski Ludowej /w oparciu o referat plenarny

M. Madajczyk
się dużą frekwencją
udoskonalenia
rii politycznych
Zachodnich, d
że dotychczasowe
lata 1947-1948

dzie historii
 dziejów Polski
 - Z.
 anizator -
 sojuszu robotni-
 k, organizator
 e i Ameryce Zach-

- 7 -

Madajczyka, H. Zielińskiego oraz referaty sekcyjne/, ciesząca się dużą frekwencją. Przedmiotem obrad tej sekcji były zagadnienia udoskonalenia warsztatu badawczego historii dziejów najnowszych, historii politycznej w szczególności dziejów PPR, wojskowości, Ziemi Zachodnich, demografii oraz historii gospodarczej. Obrady wykazały, że dotychczasowe badania historyczne na ogół nie wykraczają poza lata 1947-1948/i podkreśliły konieczność przekroczenia tej cezurę; silnie zaakcentowano tu konieczność odegrania inspirującej roli przez partyjne ośrodki badawcze./Posunięto naprzód badania nad sytuacją międzynarodową Polski, dziejami reformy rolnej, unarodowienia przemysłu, historią PPR, ruchu ludowego, dziejami PPS, teorią rewolucji ludowo-demokratycznej. Pojawiły się próby syntetycznego spojrzenia na dzieje Ziemi Zachodnich.

Zjazd ujawnił, że wyrosła już dość duża, w znacznej większości partyjna kadra historyków zajmujących się dziejami PPR i traktującą na ogół swoje zadania z poczuciem odpowiedzialności.

Dyskusja podkreśliła potrzebę pogłębienia badań nad teorią i praktyką rewolucji ludowo-demokratycznej i budownictwa socjalistycznego w Polsce, zmodernizowania wyposażenia technicznego Archiwów, rozwinięcia nauk pomocniczych w zastosowaniu do historii najnowszej, zadbania o informację dla zagranicy o dziejach Polski Ludowej.

W toku prac nad referatem plenarnym tej sekcji a także w związanej z tym publikacji w "Polityce" wystąpił przejaw niedoceniaenia wartości dokumentacji KC PPR z lat 1944-46 oraz prasy Polski Ludowej lat 1944-1956 - jako źródeł historycznych.

Należy też wskazać, że postulowana przez XIII Plenum KC walka przeciw pewnym niesłusznym tendencjom jak to: przeciw wybielaniu nurtu reformistycznego, przeciw tendencjom obiektywistycznym, przeciw próbom przeciwstawiania PPR jej rewolucyjnym prekursorom nie znalazła /poza poszczególnymi odcinkami obrad na kolokwium poświęconym dziejom sojuszu robotniczo-chłopskiego/ dostatecznego odbicia w toku Zjazdu.

Obrady specjalistyczne postawiły przed historykami polskimi ważne zadania badawcze i umożliwiły wymianę poglądów między specjalistami./Na spotkaniach poświęconych dziejom klasy robotniczej, dziejom ruchu ludowego i sojuszu robotniczo-chłopskiego dokonano oceny dorobku nauki po 1945 r. wymieniono uwagi o pracach

50X1-HUM

Kie / 2 /
W li
dziennikarskie
C 17

"w toku" i wysunięto metodologicznie podstawowe sprawy jak np. ustalenie zakresu socjalnego pojęcia "klasa robotnicza", pojęcia i znaczenie sojuszu robotniczo-chłopskiego, /problem agraryzmu, rola PPR-owskiej koncepcji walki o niepodległość i władzę ludu jako platformy sojuszu robotniczo-chłopskiego i td. Dyskusja skupiła się ponadto na nowych metodach badawczych i nowych pracach /dzieła branżowych odłamów klasy robotniczej na przykładzie budowlańców w oparciu o Związki Zawodowe; badania nad klasą robotniczą w latach okupacji/ i wreszcie próbach częściowych syntez.

Podczas dyskusji zjazdowych wskazywano na potrzebę popularyzowania wiedzy historycznej jako czynnika kształtowania socjalistycznej świadomości w społeczeństwie. Postulaty w tej dziedzinie podobnie jak wnioski badawcze znalazły wyraz w rezolucji Zjazdu, zostały przekazane do realizacji nowo wybranemu Zarządowi Głównemu Polskiego Towarzystwa Historycznego.

III.

Niektóre problemy ekonomiczne
/ z narady aktywu dziennikarskiego /

W listopadzie br. odbyła się w Warszawie narada aktywu dziennikarskiego, na której omawiano m.in. aktualne problemy sytuacji gospodarczej. Ze względu na charakter poruszanych problemów Biuletyn wewnętrzny podaje niektóre z najważniejszych pytań i odpowiedzi, zwracając równocześnie uwagę, że wiele z tych spraw znajduje zapewne znacznie szersze nasświetlenie w materiałach na najbliższego Plenum KC PZPR.

1. Jak ocenia się dotychczasowy przebieg realizacji planu 5-letniego zarówno w dziedzinie produkcji jak i spożycia i jakie z tego wnioski wypływają na lata 1964-1965 oraz dla przyszłego planu 5-letniego?

Jeżeli chodzi o realizację w latach 61-63 zadań ust. wyc. dla tych lat w planie 5-letnim, to w produkcji przemysłowej, jeżeli brać przemysł jako całość, ustalone tempo wzrostu produkcji zostało w zasadzie utrzymane. Ustalony wzrost produkcji globalnej miał wynieść 26,4 proc. za te trzy lata, według ostatnich szacunków wyniesie on 25,6%, a więc bardzo zbliżone tempo. Inna sprawa, że w rozkładzie na lata, oczywiście rok 1961, 1962 ma szybsze tempo, a 1963 r. wolniejsze od przewidzianego w planie 5-letnim. Jednak przy tym zbliżonym ogólnie tempie nastąpiły pewne przesunięcia w strukturze produkcji pomiędzy wielkimi działami, działem środków produkcji i działem przedmiotów spożycia. Mianowicie w grupie produkcji przemysłowej A - ten. produkcji środków produkcji założone było tempo za te trzy lata 28,4% w rzeczywistości w wykonaniu wyniesie ono 31,2%. Natomiast planowany wzrost w grupie B w produkcji przedmiotów spożycia, który miał wynieść 23,4%, nie zostanie zrealizowany, z zaplanowanej wysokości wyniesie 17,4%. Jest to rezultatem przede wszystkim dysproporcji jakie nastąpiły w roku 1963 wskutek bezpośredniego i pośredniego oddziaływania niepomysłnych wyników produkcji rolnej w roku 1962. Produkcja przemysłu spożywczego jest w tym roku na poziomie niższym niż w r. ub. ze względu na niedobór surowców rolniczych. Produkcja przemysłu lekkiego została w tym roku ograniczona, a właściwie ma bardzo niewielki wzrost w stosunku do roku ubiegłego w wykonaniu. W planie nawet nie miała mieć wzrostu gdyż rolnictwo oddzia-

50X1-HUM

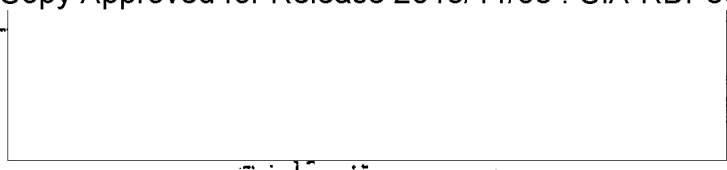

z kolei na handel zagraniczny i trzeba było równowagę w handlu zagranicznym między innymi utrzymać przez ograniczenie importu surowców dla przemysłu lekkiego. Ponieważ nie należało w roku 1963 hamować tempa wzrostu przemysłu maszynowego, który miał najwyższy wzrost produkcji i osiągnął około 13% wzrostu, wobec tego wytworzyła się tego rodzaju dysproporcja pomiędzy grupą A a grupą B, którą należy uważać jako dysproporcję przejściową. Jeżeli chodzi o sytuację w rolnictwie, to trzeba powiedzieć, że nie mamy jeszcze ostatecznych wyników produkcji rolnej za rok 1963. Oceny się bardzo wahają, od skrajnego pesymizmu jak w początkach września po suszy sierpniowej do objawów jakiejś euforii i przedwczesnego optymizmu. W rzeczywistości sytuacja przedstawia się w dosyć skomplikowany sposób: zazwyczaj ujemne skutki nieurodzaju w jednym roku rozkładają się na dwa lata, w pierwszym roku jeszcze nie odbijają się w jakiś zasadniczy sposób na poziomie produkcji zwierzęcej, natomiast odbijają się w drugim roku na poziomie produkcji hodowlanej. I tak mamy w rezultacie taką sytuację, że nieurodzaj zmniejszył oczywiście w zeszłym roku poziom produkcji roślinnej ale jeszcze nie odbił się bardzo na produkcji zwierzęcej. Natomiast zaważył on w sposób decydujący na stanie w hodowli produkcji zwierzęcej w bieżącym roku. Jak wiadomo z wyników spisu rolnego czerwcowego mieliśmy obniżone pogłowie trzody chlewnej ponad 14% czyli około 2 miliony sztuk w stosunku do roku zeszłego. Był to poważny cios dla hodowli w tym roku. W rezultacie skup żywca wieprzowego będzie w sumie niższy o 18% od roku 1962. Jednocześnie nastąpił pewien wzrost pogłowia bydła i produkcji żywca wołowego. Bodźce stworzone przed paru laty dla rozwoju produkcji bukatów i skupu bukatów grają bardzo dobrze, tzn. że nawet w tym trudnym roku paszowym rolnicy zdecydowali się na skoncentrowanie wysiłków na utrzymaniu stada bydła rogatego co jest bardzo ważne, bo oczywiście pogłowie bydła rogatego nie można odtwarzać w tak krótkim czasie, jak pogłowie trzody chlewnej i w rezultacie mamy o kilkanaście procent wyższy skup żywca wołowego niż w r. ub. przyczem nie są to objawy jakiegokolwiek wyprzedawania stada.

Jeżeli uwzględnić tedy żywiec wołowy i wieprzowy i przeliczyć na mięso, to skup w tym roku będzie o 12% niższy niż w zeszłym roku. Nie odbiło się to jednak głębokim spadkiem dostaw rynkowych. Są one na poziomie mniej więcej o 2% niższe niż w r. ub.

Amortyzatorem
zbliżony do p
handlu zagran.
tego co wykona
było się wycof.
i droga

Krajowy Urząd
Handlu Zagranicznym
1963

Amortyzatorem był tutaj handel zagraniczny. Utrzymało poziom dostaw
zbliżony do poziomu zeszłego roku, kosztem pogorszenia sytuacji w
handlu zagranicznym. A więc kosztem znacznego ograniczenia się do
tego co wykonano częściowo w pierwszym półroczu i z czego nie można
było się wycofać; z eksportu żywności i mięsa w stanie nieprzerobionym
i drogą importu dodatkowych 45 tys. ton mięsa, w tym 30 tys. ze
Związku Radzieckiego i 15 tys. ton z Argentyny. Podobna sytuacja
była i w innych dziedzinach produkcji zwierzęcej tzn. w artykułach
mlecznych, gdzie przy zmniejszeniu skupu mleka oły utrzymać realną
możliwość wzrostu konsumpcji mleka czy podać mleka konsumpcyjnego.
musiano ograniczyć eksport mleka bardzo poważnie. Zmniejszając dostawy
na rynek takich produktów mlecznych, jak sery i śmietana i t. d.
To samo dotyczy jaj, których skup wskutek surowej zimy i opóźnionej
wiosny oraz niedoborów paszowych w roku 62/63 był niższy niż w
roku ubiegłym. Tutaj też amortyzatorem był eksport, ten eksport
został zmniejszony.

Jednym słowem produkcja zwierzęca jest niższa w tym roku
niż w roku 1962. A całość produkcji rolnej, globalnie jest
więcej na poziomie 1962 roku. To się może jeszcze zmienić, ale
pod wpływem dokładniejszych uściślenia danych dokładniej rzecz
Natomiast finalna produkcja tzn. ta produkcja, która wychodzi z
rolnictwa jako produkcja towarowa plus to co już rolnicy odłożą
na zapasy i co zostaje jako zapas w rolnictwie plus to co będzie
na konsumpcję własną ludności rolniczej, to będzie wyższe o kilka
procent niż w roku ubiegłym. Tak się układa sytuacja w wyniku tego
że produkcja zwierzęca jest niższa niż w roku ubiegłym, a produkcja
roślinna jest wyższa, zarówno produkcja zbóż jak i ziemniaków
a prawdopodobnie i buraków cukrowych. Co do ziemniaków można już
powiedzieć, że ocenia się plony na 140 kwintali z hektara. Tak
wiadomo pierwsza ocena wynosiła 120 kwintali w zeszłym roku, było
około 130 kwintali tak więc o 10-15 kwintali mamy więcej niż w
zeszłym roku. Warzyw też jest więcej, a co do owoców to brakuje
jeszcze ostatecznego podsumowania, ale pierwotne oceny GUS
zniszczeń spowodowanych mrozami w sadach okazały się, sążąc po
skupie owoców przesadnie podymistyczne i nie odpowiadające
rzeczywistości. W sumie trzeba powiedzieć tak, że produkcja finalna
w tym roku w rolnictwie będzie może nieznacznie wyższa od pro-
dukcji 1960 roku czyli, że nie bardzo posunęliśmy się i to oczywiście

- 12 -

odbija się na wysokości dochodu narodowego i na możliwości wykonania szeregu innych wskaźników planu 5-letniego.

Wskutek tego wzrost spożycia indywidualnego nie mógł osiągnąć wyfr planowanych. Przewiduje się, że według obecnej oceny wzrost spożycia w roku 1963 w stosunku do roku 1950 wynosi 11% to jest wzrost funduszu spożycia indywidualnego, a w przeliczeniu na jednego mieszkańca spożycie wzrosło w tym roku w stosunku do 1960 roku o ponad 7%. Jeżeli chodzi o perspektywy o dalsze to widać już dzisiaj, że trudno będzie osiągnąć wskaźniki planu 5-letniego nie tylko w rolnictwie, ale również w produkcji przemysłowej, gdyż oczywiście stan rzeczy w rolnictwie oddziałuje bezpośrednio i pośrednio poprzez handel zagraniczny na możliwości osiągnięcia wzrostu produkcji przemysłowej. Szacuje się osiągnięcia wzrostu produkcji globalnej przemysłu w roku 1965 w stosunku do 1960 o 47% zamiast o 52% według planu 5-letniego, przy czym produkcja środków produkcji ma szansę wzrostu jakieś około 55% przy założonym planie 5-letnim 57% grupy A, a produkcji grupy B przedmiotów spożycia ma szansę wzrosnąć o 35% przy założonych w planie o 44%. Wiąże się to ze sprawą rolnictwa i z poziomem osiągniętym w 1963, gdyż teraz lata 1964-1965 można planować od poziomu osiągniętego w 1963 roku. Do istotnych odchyień od planu 5-letniego należy wysoki wzrost zatrudnienia. W okresie pierwszych trzech lat planu 5-letniego przyrost zatrudnienia wyniósł około 11% i osiągnął 770 tys. osób przekraczając przyrost zatrudnienia założony w całym planie 5-letnim. Powodem tego jest nieosiągnięcie założonego wzrostu wydajności pracy. Na przykład na lata 1961-63 założono w planie wzrost wydajności pracy w przemyśle 20% a zrealizowano tylko 15%, w budownictwie założono wzrost wydajności pracy blisko 20-procentowy wykonano tylko 19%. Nasuwa się pytanie dot. możliwości wzrostu płac nominalnych i realnych. W roku 1961 wzrost płac nominalnych wyniósł 4,4%, w roku 1962 - 3,6%, w roku 1963 - 4,5% łącznie 13,1% - średnio nominalna płaca. Natomiast płaca realna na jednego zatrudnionego wzrosła. W roku 1961 o 2,7%, w roku 1962 - o 0,3% a w roku 1963 o 2% czyli łącznie o 5%. Natomiast uwzględniając wysoki wzrost zatrudnienia, wyższy niż to przewidziano w planie 5-letnim, stwierdzić trzeba wzrost dochodów realnych na jedną osobę utrzymującą się z pracy poza rolnictwem, wzrost ten jest szybszy niż wzrost płacy realnej ze względu na to, że wzrosła ilość zatrudnionych i że wzrost ludności zatrudnionych jest szybszy od wzrostu

cej grupy lu
Dochody reali
osobę wzrosły
założać wzros
wzrost w okresie
sumie około 10%
dochody

50X1-HUM

o nie EbGz
tęg obecnej
1960 wznosi 11%
1960-1965
roszcy wyko-

cej grupy ludności, która utrzymuje się z pracy poza rolnictwem. Dochody realne ludności pozarolniczej w przeliczeniu na jedną osobę wzrosły w latach 1954-1963 o 13%. Z tych cyfr widać, że z założoną wzrostu płac realnych nie będziemy mogli wykonać w planowanym zakresie, w tej ścieżce, i realne jest tylko osiągnięcie w sumie około 10% wzrostu płac w ciągu całego 5-letcia. Przy tym dochody na osoby utrzymujące się z pracy poza rolnictwem mają szansę wzrostu o jakieś 13% w ciągu 5-letcia. Obliczenia te i cyfry są prowizoryczne. Ogólnie biorąc wobec tego że dochód narodowy będzie mniejszy, że produkcja rolna będzie niższa i przemysłowo także w pewnym stopniu niższa zachodzi potrzeba zmniejszenia ciężaru inwestycji, pozostawiając w związku z tym w latach 1964-65 wzrost inwestycji będzie znacznie ograniczony. W roku 1964 do roku 1963, wyniesie on 1,7% tylko, czyli praktycznie prawie poziom tego roku, w 1964 roku 1,7%, a w roku 1965 wyniesie około 5%.

2. W narodowym planie gospodarczym założono wzrost produkcji 5-procentowy /Faktycznie będzie osiągnięty wzrost produkcji według obecnej oceny 4,9%./Co będzie oznaczało wykonanie zadań produkcyjnych około 100%. Przekroczono będą zadania produkcyjne w ministerstwie górnictwa i energetyki, w min. przemysłu ciężkiego, i prawdopodobnie bardzo nieznacznie przekroczenie będziemy mieć w przemyśle chemicznym, w min. przemysłu lekkiego w przemyśle drzewnym, natomiast będzie niewykonanie planu produkcji w przemyśle spożywczym i w przemyśle mleczarskim ze względu na sytuację w rolnictwie.

W październiku przewiduje się, że wzrost produkcji w stosunku do października roku ubiegłego wzrost produkcji przemysłowej wyniesie 4,5% i ten sam stosunek. Dotyczy 10-ciu miesięcy, no ale przewiduje się, że listopad i grudzień jeszcze poprawi tę sytuację i że będzie osiągnięte 4,9%.

3. x/ Bardziej wyrównany będzie stosunek pomiędzy grupą A i grupą B oczywiście grupa A wzrośnie nieco silniej, niż grupa B, ale rozpiętość będzie bardzo niewielka /Zakłada się w projekcie planu, że produkcja przemysłu lekkiego wzrośnie o 6,5%, ale w tym samym tempie co produkcja całego przemysłu, a produkcja przemysłu spożywczego wzrośnie na razie 3,4%, a może być, że w praktyce ten procent będzie mógł być przekroczony, jeżeli jeszcze się poprawi: x/ Czym będzie się charakteryzował plan na rok przyszły ?

wyniki w rolnictwie. Jeżeli chodzi o rolnictwo, to przewiduje się, że globalna produkcja rolnictwa wzrośnie o 4,9% w stosunku do roku bieżącego. Oczywiście ten procent może ulec pewnym wahaniom w zależności od ukształtowania się ostatecznej cyfry wykonania w tym roku produkcji rolniczej. Przede wszystkim główny nacisk będzie zwrócony na odbudowę pogłównia, częściową odbudowę pogłównia trzody chlewnej, utrzymanie i ewentualny dalszy rozwój pogłównia bydła. Nakłady inwestycyjne wzrosną w porównaniu z przewidywanym wykonaniem tego roku tylko o 1,7% przy czym musimy ograniczyć nakłady inwestycyjne we wszystkich dziedzinach produkcyjnych i nieprodukcyjnych i w budownictwie mieszkaniowym i w budownictwie szkolnym i w produkcyjnych dziedzinach wszystkich main. także w niektóre inwestycje nowo rozpoczętych. Redukcja dotknie przede wszystkim nowe inwestycje produkcyjne. Niektóre inwestycje będą kontynuowane w nieprzyspieszonym tempie np. budowa dwóch nowych kopalń węgla. Zatrudnienie wzrośnie według tych założeń o 100 tys. osób, a więc znacznie mniej niż w tym roku w którym wzrosło o 250 tys. osób i oczywiście to powinno wytworzyć na rynku pracy sytuację taką, że raczej ludzie będą szukali pracy, niż będzie się szukało ludzi do pracy. Jeżeli chodzi o dostawy na rynek, zaopatrzenie na rynku to dostawy towarów wzrosną o 5-7% w tym dostawy artykułów żywnościowych o 5%, dostawy artykułów przemysłowych o 6,3%, przy czym w mięsie i przetworach w tej chwili się przewiduje nie bardzo wielki wzrost dostaw o 1%. Być może, że jak sytuacja poprawi się będzie można to podnieść. W przetworach i produktach zbożowych o 4,4% w rybach i przetworach o 7%, w tłuszczach jadalnych i zwierzęcych o 8%, w przetworach owocowo-warzywnych o 3,6%, w nabiele o 6,1% w artykułach tłuszczowych mydlarsko-kosmetycznych o blisko 9%, w wyrobach przemysłu włókienniczego i odzieżowego o 1,6%, w wyrobach przemysłu skórzanego obuwniczego i futrzarskiego o 2,3%, dostawy materiałów budowlanych na rynek będą o 18% wyższe, wyroby przemysłu chemicznego o 8% wyższe. W handlu zagranicznym przewiduje się, że w przyszłym roku wzrost eksportu wyniesie 10,5% a import wzrośnie o 2,7%. Przewiduje się dość duże zmiany w strukturze importu i eksportu mianowicie w imporcie z krajów kapitalistycznych będzie dosyć poważnie ograniczony import maszyn i urządzeń do 30%, natomiast import surowców i artykułów rolno-spożywczych wzrośnie. W eksporcie - będzie szczególnie silny wzrost eksportu maszyn i urządzeń do krajów kapitalistycznych głównie słabo rozwiniętych

silny wzrost, który będzie wymagał wielk. i przemysłu. (planu 5-letniego zamierzeń i zarys

Handwritten signature/initials

14

*silny wzr
który będzie
wymagał wielu
i przemysłu.
musi w pewnym
planu 5-letniej
zamierzeń*

wyniki w rolnictwie. Jeżeli chodzi o rolnictwo, to przewiduje się, że globalna produkcja rolnictwa wzrośnie o 4,9% w stosunku do roku bieżącego. Oczywiście ten procent może ulec pewnym wahaniom w zależności od ukształtowania się ostatecznej cyfry wykonania w tym roku produkcji rolniczej. Prędo wszystkim główny nacisk będzie zwrócony na odbudowę pogłowia, częściową odbudowę pogłowia trzody chlewnej, utrzymanie i ewentualny dalszy rozwój pogłowia bydła. Nakłady inwestycyjne wzrosną w porównaniu z przewidywanym wykonaniem tego roku tylko o 1,7% przy czym musimy ograniczyć nakłady inwestycyjne we wszystkich działach produkcyjnych i nieprodukcyjnych i w budownictwie mieszkaniowym i w budownictwie szkolnym i w produkcyjnych działach wszystkich min. także w niektóre inwestycje nowo rozpoczętych. Redukcja dotknie przede wszystkim nowe inwestycje produkcyjne. Niektóre inwestycje będą kontynuowane w nieprzyspieszonym tempie np. budowa dwóch nowych kopalń węgla. Zatrudnienie wzrośnie według tych zakładań o 100 tys. osób, a więc znacznie mniej niż w tym roku w którym wzrosło o 250 tys. osób i oczywiście to powinno wytworzyć na rynku pracy sytuację taką, że raczej ludzie będą szukali pracy, niż będzie się szukało ludzi do pracy. Jeżeli chodzi o dostawy na rynek, zaopatrzenie na rynku to dostawy towarów wzrosną o 5,7% w tym dostawy artykułów żywnościowych o 5%, dostawy artykułów przemysłowych o 6,2%, przy czym w mięsie i przetworach w tej chwili się przewiduje nie bardzo wielki wzrost dostaw o 1%. Być może, że jak sytuacja poprawi się będzie można to podnieść. W przetworach i produktach zbożowych o 4,4% w rybach i przetworach o 7%, w tłuszczach jadalnych i zwierzęcych o 8%, w przetworach owocowo-warzywnych o 3,6%, w nabiale o 6,1% w artykułach tłuszczowych mydlarsko-kosmetycznych o blisko 9%, w wyrobach przemysłu włókienniczego i odzieżowego o 1,6%, w wyrobach przemysłu skórzanego obuwniczego i futrzarskiego o 2,3%, dostawy materiałów budowlanych na rynek będą o 18% wyższe, wyroby przemysłu chemicznego o 8% wyższe. W handlu zagranicznym przewiduje się, że w przyszłym roku wzrost eksportu wyniesie 10,5% a import wzrośnie o 2,7%. Przewiduje się dość duże zmiany w strukturze importu i eksportu mianowicie w imporcie z krajów kapitalistycznych będzie dosyć poważnie ograniczony import maszyn i urządzeń do 30%, natomiast import surowców i artykułów rolno-spożywczych wzrośnie. W eksporcie - będzie szczególnie silny wzrost eksportu maszyn i urządzeń do krajów kapitalistycznych głównie słabo rozwiniętych

50X1-HUM

Wielki silny wzrost eksportu artykułów przemysłowych konsumpcyjnych, który będzie zadaniem trudnym bo to jest trudny eksport i będzie wymagał wielkiej mobilizacji ze strony handlu zagranicznego i przemysłu. Ogólnie oznacza to, że tempo rozwoju gospodarki narodowej musi w pewnym zakresie ulec zmniejszeniu w stosunku do założeń planu 5-letniego, że nie wykonamy w roku 1964-1965 wszystkich zamierzeń inwestycyjnych które były stawiane w planie 5-letnim, zarówno w inwestycjach produkcyjnych jak i nieprodukcyjnych. że również nie będzie można zrealizować zamierzenia w zakresie podniesienia płac realnych. Pozytywną stroną jest fakt, że plan roku 1964 będzie miał znacznie bardziej wyrównane proporcje i będzie znacznie spokojniejszy, bardziej zrównoważony, wskutek tego powinien się przyczynić do ucrmowania wielu spraw i okres ten będzie mógł być wykorzystany do tego żeby wiele spraw unormować, uporządkować. Wpływie to i na następny plan 5-letni. Doświadczenie pokazało nam, że nie jesteśmy w stanie zrealizować wszystkich celów któreśmy sobie stawiali. że stawialiśmy sobie za duży wachlarz celów i że trzeba je ograniczyć. Nie ulegają zmniejszeniu inwestycje w rolnictwie, tam jest utrzymane wysokie tempo wzrostu bo uważamy, że trzeba sformułować tę sprawę po to żeby można było zapewnić trwały wzrost produkcji rolnej i oczywiście inwestycje związane bezpośrednio z rolnictwem w przemyśle chemicznym i maszynowym też nie ulegają ograniczeniu. Nie ulegają także ograniczeniu inwestycje przemysłu gazowniczego tzn. gazu ziemnego i w zakresie poszukiwań za ropą i gazem i przeciwnie będziemy forsować budowę rurociągu gazu ziemnego, po to żeby można było doprowadzić na przełomie 1964-1965 roku zużycie gazu ziemnego do poziomu jakichś 2 miliardów 400 milionów metrów sześciennych, co nam pozwoli odciążyć poważnie bilans paliwowy, bilans węglowy.

4. Jak ocenić pogląd o nadmiernym planie inwestycyjnym w latach 1962-63 zwłaszcza jeśli chodzi o inwestycje surowcowe?

Inwestycje ustalone w planie 5-letnim nie były nadmierne przy osiągnięciu wielkości dochodu narodowego ustalonego w planie 5-letnim. Tu wielkość inwestycji stała się zbyt duża przy nieosiągnięciu w pełni dochodu narodowego. I wobec tego zaszkła obecnie potrzeba dostosowania wielkości inwestycji do zmniejszonej wielkości dochodu narodowego. Jeżeli chodzi o inwestycje surowcowe jest to pogląd bardzo rozpowszechniony i podzielany przez część

ekonomistów. Ale nie ma żadnych obiektywnych faktów, które by wskazywały na to, że udział inwestycji surowcowych u nas jest nadmiernie wysoki. Czy to w stosunku do potrzeb czy w stosunku do możliwości struktury, do innych krajów. Jeżeli weźmiemy w porównanie z innymi krajami obozu socjalistycznego, to udział inwestycji na energetykę na przemysł paliw, na hutnictwo łącznie z wydobywaniem rud wynosił u nas w 1961 roku 45,6 proc. w 62 45 i pół procent inwestycji przemysłowych a w innych krajach to się układa tak: w NRD jest niższy - 36,8 i 37,2, w Czechosłowacji jest nieco tylko niższy - 45,4, 43,4, natomiast w Związku Radzieckim jest na tym samym poziomie prawie około 45 proc. inwestycji przemysłowych, w Bułgarii, Rumunii i na Węgrzech jest wyższy. Jeżeli chodzi natomiast o obciążenie na jednego mieszkańca tymi inwestycjami to Polska jest też tutaj po środku, ona wynosi 698 zł. a odpowiednio przeliczone w Czechosłowacji jest 91 procent wyższe, prawie dwukrotnie wyższe, w Niemieckiej Republice Demokratycznej jest o 23% wyższy a w Związku Radzieckim jest o 75% wyższy. W Bułgarii, Rumunii i na Węgrzech wskaźnik ten jest niższy. To oczywiście wiąże się z niższymi w ogóle poziomem inwestycji na jednego mieszkańca w krajach słabiej rozwiniętych i wyższym w krajach silnie rozwiniętych. Ale cyfry te nie wskazują na to, że udział u nas był nadmierny. Jesteśmy mniej więcej w środku i obciążenie inwestycjami odpowiada mniej więcej naszej pozycji, poziomowi rozwoju naszych sił wytwórczych. Teraz jeżeli chodzi o stosunek do lat poprzednich, to może się to wydawać paradoksalne, ale faktem jest w planie 6-letnim, który jak wiadomo odznaczał się dużym napięciem inwestycyjnym i większym, mieliśmy mniejszy udział wydatków na przemysł wydobywczy. W 1961 roku 22,6, w 1962 o 23,2% w 1963 roku przewidywane wykonanie 22,2% a w nakładach na przemysł 9,9,7,9,2.

Jeżeli chodzi o węgiel kamienny to nasze bilanse przewidują zmniejszenie się eksportu. Przewidujemy, że eksport, który obecnie wynosi około 17 milionów ton, mimo wielkich inwestycji będzie musiał zmaleć do jakichś prawie najwyżej 9 milionów ton w ciągu kilkunastu lat. O ile chodzi o miedź to nie przewidujemy rozbudowy kopalnictwa miedzi w naszym planie inwestycyjnym na eksport z wyjątkiem Czechosłowacji, w związku z jej udziałem w inwestycjach. Natomiast przewidujemy rzeczywiście pokrycie potrzeb naszych na miedź własną miedzią ale gdzieś około roku

75 roku w I
o ja jest tego
maszynowego wz
fikowaną produ
na miedź będzie
przemysłu maszy
dostarczyć w tal
to ronn

nie jest
dotyczy
w porównaniu
inwestycji
z wydobyciem
nie procent
dotyczy

1975 roku w pełni. Do tego czasu będziemy importowali miedź. Sytuacja jest tego rodzaju, że zapotrzebowanie na miedź przemysłu maszynowego wzrasta i w miarę przechodzenia na bardziej kwalifikowaną produkcję przemysłu maszynowego, to zapotrzebowanie na miedź będzie wzrastało bardziej, szybciej niż ogólne wartości przemysłu maszynowego a kraje socjalistyczne nie mogą nam jej dostarczyć w takiej ilości jak byśmy chcieli. Jeżeli chodzi o siarkę, to rozwój wydobycia siarki jest podstawą w rozwoju przemysłu nawozów fosforowych i jedynie margines jest przeznaczony na eksport. Jeżeli chodzi o eksport do krajów socjalistycznych to mamy przewidziany eksport siarki do Czechosłowacji, do Węgier i do Rumunii, ale jest to związane z określonymi także artykułami charakteru surowcowego, które z tych krajów mamy otrzymać: jak magnetyt, kaolin dla przemysłu porcelanowego z Czechosłowacji, jak z Węgier tlenek aluminium i boksyt, jak z Rumunii produkty naftowe, drewno i t.d. Gdybyśmy nie zaspokoili minimalnych potrzeb tych krajów w nasze surowce, to byśmy musieli tante surowce zamiast dostawać z krajów socjalistycznych kupować też na rynku kapitalistycznym. A gdybyśmy nie rozwinęli wydobycia siarki nie moglibyśmy rozwijać naszego przemysłu nawozów fosforowych, albo musieliśmybyśmy importować piryt z krajów kapitalistycznych. Dlatego za absolutnie niesłuszne są poglądy na temat nadmiernego ciężaru inwestycji surowcowych. To jest to minimum dla podtrzymania bazy surowcowej naszego przemysłu i umożliwienie mu rozwoju. Bo w sumie zarówno w przeszłości jak i na przyszłość udział surowców w naszym eksporcie spada a udział surowców w naszym imporcie wzrasta. A trzeba liczyć się z tym, że coraz bardziej zmniejsza się ilość krajów które chcą eksportować tylko surowce. Już w obozie socjalistycznym nikt nie chce eksportować surowców absolutnie nikt. Jeżeli się dziś chce zaimportować surowce, to trzeba w zamian oferować surowce. Tylko jeden jeszcze Związek Radziecki posiada pewne surowce w większej ilości godzi się dostarczać je krajom socjalistycznym bez ekwiwalentu surowcowego, za maszyny i urządzenia, za inne towary i inne towary rynkowe. I z tych możliwości korzystamy, ale i to ma ograniczone możliwości. Oczywiście można sobie powiedzieć, że postawmy na to, że będziemy rozszerzali import surowców z krajów zamorskich, z krajów słabo rozwiniętych i w zamian za nasze wyroby gotowe. To jest oczywiście możliwe i te możliwości trzeba wykorzystywać. Tylko, że my mamy problem takich surowców, których nie posiadamy i nie możemy wyprodukować u siebie: ruda żelazna, ruda manganowa, ruda chromowa,

owocowo-war.
zapasy moszc
na poziomie
tawiając moźl
szczególnie d.
zbiory ogórków
nie plan

oyna, ołów, w którym jesteśmy deficytowi mimo, że posiadamy własną produkcję, aluminium, surowce do produkcji aluminium, jak boksyt, alno tlenek aluminium, bawełna, wełna, kauczuk naturalny, który zawsze w jakimś procencie będzie potrzebny, skóry surowe, nasiona oleiste tytoń orientalny, jednym słowem mamy tych surowców do importowania bardzo dużo. Dlatego nie możemy pogłębiać trudności przez zaniedbanie wydobycia własnych surowców, których wydobycie jest opłacalne. Byłoby to bardzo krótkowzroczną polityką.

5. Zbiory zbóż nie bardzo odbiegają od założeń planu 5-letniego tymczasem import zbóż zamiast maleć jak to przewidywał plan rośnie. Czym to wytłumaczyć? Po pierwsze zbiory kształtują się mniej korzystnie niż to przewidywano w planie 5-letnim ze względu na to, że powierzchnia zbiorów zbóż uległa pewnemu zmniejszeniu w ciągu ostatnich trzech lat. Dlatego też mimo wzrostu plonów zbiory zbóż w roku 1963 nie są wyższe niż w roku 1960, mimo tego, że plony są wyższe.

Po drugie - w bilansie paszowym nie liczą się tylko zboża, istnieje pewnego rodzaju substytucja to znaczy, że jak nie ma dostatecznej ilości ziemniaków, albo innych pasz objętościowych soczystych i td. to używa się na to miejsce pewnej ilości zbóż. Równocześnie w tych latach w których mieliśmy gorsze plony kartofli czy pasz soczystych przekonaliśmy się, że szło więcej zboża na pokrycie bilansu paszowego.

Po trzecie - że w hodowli mieliśmy cofnięcie się pewne w roku 1963. Zatrzymał się proces zmian w strukturze spożycia.

Normalnie przy wzroście konsumpcji mięsa i owoców, warzyw i innych artykułów wyższej klasy, spada konsumpcja pieczywa i innych przetworów mącznych. Wobec tego, że nie osiągnęliśmy tych cyfr w dziedzinie mięsa i innych artykułów, że mieliśmy nieurodzaj owoców i warzyw przez dwa lata, wobec tego konsumpcja przetworów mącznych i chleba wzrastała. Ten pęd był dosyć wysoki i wyraźny i zahamował się gdzieś od maja br. kiedy były widoki na nowy urodzaj i kiedy spadł nacisk wsi na zakup pieczywa i przetworów zbożowych.

6. W jakim stopniu produkcja rolna z 1963 r. /owoce, warzywa, oleiste, bureki cukrowe, zboże/ gwarantuje zaopatrzenie rynku oraz przemysłu w najbliższym czasie? Jeżeli chodzi o owoce skup kształtuje się na poziomie wyższym niż w roku 1962 o 150 tys. ton osiągnięte około 400 tys. ton. Poprawiło to sytuację surowcową przemysłu owocowego. Dlatego też zapasy półfabrykatów w przemyśle

any
 nini, jak
 naturalny,
 y surowce,
 tych surowców
 trudności
 w czasie

owocowo-warzywniczym są znacznie wyższe niż przed rokiem i posiadane zapasy moszocy, przecierów pulp zabezpieczają produkcję w 1964 r. na poziomie dającym pełne pokrycie potrzeb rynku. I nawet pozostawiając możliwości eksportu. Jeżeli chodzi o warzywa mieliśmy szczególnie dobre zbiory pomidorów i wyjątkowo dobre zbiory ogórków, natomiast nie obrodziły groszek i fasolka. Generalnie plan przerobu warzyw w skali kraju został przekroczony, czyli również przemysł warzywniczy pod tym względem ma dobrą sytuację. Jeżeli chodzi o oleiste, to nieurodzaj oleistych tegoroczny nie wpłynie na wykonanie zaopatrzenia rynku w tłuszcze oleiste w tym roku i plan produkcji tłuszczów roślinnych nawet zostanie przekroczony o około 3.5%. Jest to rezultatem t.j., że w zeszłym roku mieliśmy dobry urodzaj oleistych i rzepaku pozostały dość duże zapasy, że wstrzymaliśmy pierwotnie planowany eksport i oczywiście teraz możemy zużyć te zapasy. Powiększono również import tłuszczów roślinnych, kierując się tym, że skoro nie ma masła, to trzeba przynajmniej żeby były tłuszcze roślinne. Natomiast niedobór oleju w tym roku, zmusza nas do znacznego powiększenia importu nasion oleistych i olejów roślinnych w 1964 roku. To jest trudne zadanie, no ale z wielkim wysiłkiem handel zagraniczny musi to zadanie wykonać. Jeżeli chodzi o buraki cukrowe plony będą lepsze niż przewidywano, ale mamy zmniejszony areał o 60 tys. hektarów i wskaźnik cukrowości w tym roku w buraku jest niższy. Wskutek tego zadania eksportowe cukru nie będą mogły być wykonane w pełni i zachodzi potrzeba oszczędnej gospodarki cukrem. Oczywiście rynek będzie w pełni zabezpieczony. Natomiast musimy ograniczyć eksport cukru i oszczędnie gospodarować cukrem w przemyśle. Jeżeli chodzi o zboże to ogólnie biorąc oczywiście potrzeby takie, jak potrzeby przemysłu młynarskiego i piekarniczego będą pokryte i przy takim imporcie zboża jaki założyliśmy to oczywiście nie ma mowy o tym żeby nie pokryć potrzeb w tym zakresie. Natomiast jest trudność z którą nie możemy sobie poradzić: to sprawa żyta. Na rynku światowym żyta nie ma, jest tylko pszenica, a nawet te drobne ilości żyta, które ktoś oferuje po cenie znacznie wyższej od pszenicy. Dlatego nieuchronne jest zwiększenie udziału mąki pszennej w wypieku pieczywa, czyli, że będzie musiało nastąpić przesunięcie w kierunku pieczywa białego i ograniczenie pieczywa ciemnego w mieszanych gatunkach. Na rynku w IV kwartale będzie więcej pieczywa, kaszy, ryżu, tłuszczów roślinnych, ryb i przetworów

- 20 -

rybnych oraz cukru - więcej niż w czwartym kwartale zeszłego roku, Mniejsze natomiast będą dostawy mięsa, tłuszczów zwierzęcych, serów, wyrobów czekoladowych. Mamy również trudności z niektórymi artykułami przemysłu lekkiego jak np. tkaniny bawełniane. W sumie istnieje globalne pokrycie towarowe i w roku 1964 i w czwartym kwartale tego roku i dla planowanego na rok 64 wzrostu siły nabywczej, i można powiedzieć, że teraz po decyzjach dotyczących ograniczenia przyrostu zatrudnienia w roku 1964 to pokrycie jest z rezerwą. Oczywiście mogą zaistnieć pewne trudności asortymentowe.

Jeżeli bowiem produkcja i dostawy nie pokrywają w pełni zapotrzebowania to pojawiają się trudności asortymentowe. Naturalnie będziemy jeszcze dokonywali szeregu posunięć, które mają sytuację ułatwić, przede wszystkim drogą wymiany z krajami socjalistycznymi. Będziemy się starali przeznaczyć na to pewne ilości innych towarów rynkowych, między innymi tkanin celanowo-wełnianych, których mamy pewne nadwyżki i uzyskać za to dodatkowe ilości tkanin bawełnianych z tych krajów.

7. Jak się przedstawi sytuacja w handlu z krajami kapitalistycznymi i w handlu z krajami socjalistycznymi? Od lat mamy ujemny bilans handlowy, pokrywany w dużej części dodatnim saldem usług, przy czym z krajami socjalistycznymi to saldo usług jest bardzo dodatnie. Są to przede wszystkim opłaty za tranzyt towarów przez Polskę. Jak dotychczas z krajami kapitalistycznymi mieliśmy stosunkowo niewielkie, kilkudziesięcio milionowe saldo ujemne. Po raz pierwszy w tym roku osiągniemy dodatnie saldo usług z krajami kapitalistycznymi. Natomiast jeżeli chodzi o całość obrotów handlowych, towarowych i usługowych to mimo, że stawialiśmy sobie takie zadanie na ten rok, nie osiągnęliśmy salda dodatniego w obrotach z krajami kapitalistycznymi. Ze względu na trudności w rolnictwie i konieczności zmniejszenia eksportu i powiększenie importu nie byliśmy w stanie tego zadania wykonać. Stawialiśmy sobie zadanie osiągnięcia nadwyżki ponad 200 milionów złotych dewizowych w obrotach z krajami kapitalistycznymi a w rezultacie zamknijemy rok deficytem w obrotach towarowych razem wziętych mniej więcej tej samej wysokości około 200 milionów złotych dewizowych. Deficyt ten jest kryty powiększeniem zadłużenia długoterminowego i częściowo powiększeniem zadłużenia krótkoterminowego lepszym wykorzystaniem kredytów technicznych w kapitalis-

tycznych kra
obrotów uslug
został wykon
& importu w 7
nie fakt, że w
rynkach swi
płacz

50X1-HUM

le zeszłego
roku w kwietniu
i z listopada
w sumie
czwartym
i w
si
czwartym

tycznych krajach klirngowych i niewielkim saldem dodatnim obrotów usługowych. Plan eksportu do krajów kapitalistycznych został wykonany w tym roku w dziewięćdziesięciu i pół procentach. A importu w 109,1 proc. Niedobór ten byłby jeszcze głębszy gdyby nie fakt, że w tym roku sprzyjało nam kształtowanie się cen na rynkach światowych. Osłabiło negatywne skutki wynikające z konieczności zmniejszenia eksportu i powiększenia importu w ilości towarów. Na przyszły rok stawiamy sobie ponownie zadanie osiągnięcia dodatniego salda w obrotach z krajami kapitalistycznymi. I tym się między innymi tłumaczy trudność wielu założeń planu na przyszły rok. W obrotach z krajami socjalistycznymi był chyba okres taki, że mieliśmy wierzycelności w krajach socjalistycznych to znaczy że nasz eksport był większy od importu, eksport towarów i usług i gromadziły się nam nadwyżki. Ten okres trwał mniej więcej chyba do roku 1961. W roku 1962 rozpoczęliśmy akcję intensywnego wykorzystania nadwyżek w obrotach z krajami socjalistycznymi i obecnie raczej jesteśmy zadłużeni w obrotach bieżących z rachunkach klirngowych ze wszystkimi krajami socjalistycznymi z wyjątkiem Wietnamu, Korei i Kuby. Jeżeli chodzi o kredyty długoterminowe to korzystamy z kredytów długoterminowych w Związku Radzieckim. Obecnie jesteśmy na przelomie. Wykorzystaliśmy wszystkie kredyty przyznane nam w 1957 roku i wkraczamy w okres spłat w tym roku i w następnych kilku latach. Zawarliśmy ze Związkiem Radzieckim umowę, że będziemy kredytować budowę kopalni soli potasowych na Białorusi w najbliższych latach. W Niemieckiej Republice Demokratycznej korzystamy z kredytu związanego z budową kopalń węgla brunatnego i korzystaliśmy z kredytu na budowę rurociągu. Jak wiadomo w związku z budową rurociągu Niemiecka Republika Demokratyczna udzieliła nam kredytu na budowę tej części z jakiej będzie korzystał z rurociągu i ten kredyt będzie potem spłacany opłatami za przewóz na przepływ ropy rurociągiem. W Czechosłowacji mamy trzy umowy kredytowe. Jeden kredyt, który został udzielony na rozbudowę kopalnictwa siarki, który został już wykorzystany w pełni i będzie spłacony już do 65 r. dwa inne, które działają to kredyt na budowę kopalni miedzi, czechosłowacki udział w budowie kopalni miedzi i jeden kredyt związany z budową kopalni węgla kamiennego. My skłoni udzielały kredytów Mongolskiej Republice Ludowej, Korcei i Wietnamowi związanych z dostawą kompletnych obiektów do tych krajów. W sumie jednak tak się składa, że w te 2 lata

- 22 -

63 i 64 rok w zakresie kredytów, udzielonych krajom socjalistycznym mamy nadwyżkę spłat nad naszymi wypłatami. Ponieważ w poprzednich latach udzieliliśmy pewnych kredytów konsumpcyjnych Niemieckiej Republice Demokratycznej, Węgrom, a także w momencie zmniejszenia salda obrotów z Chinami udzieliliśmy im kredytów i teraz te kraje spłacają te kredyty. W sumie spłaty przewyższają wypłaty z tytułu nowo udzielonych przez nas kredytów. Obecnie problem powstaje taki, że poza tymi kredytami długoterminowymi nie możemy się zadłużać w krajach socjalistycznych na krótki termin na rachunkach bieżących, ponieważ system płatności wielostronnych i związanych z utworzeniem banku krajów socjalistycznych wymaga, żeby ogół obrotów handlowe ze wszystkimi krajami socjalistycznymi były wyrównane.

8. Jak kształtuje się aktualna sytuacja na rynku pracy ze specjalnym uwzględnieniem zatrudnienia kobiet? Czy blokada stanu zatrudnienia obowiązuje w tej chwili i będzie utrzymana w 1964 roku? Blokada nie jest obecnie stosowana nigdzie tylko w budownictwie. Znaczy to, że w budownictwie nie wolno przyjmować do pracy nowych pracowników, dlatego, że przewidujemy konieczność zwolnienia dużej ilości robotników budowlanych na okres przed sezonem zimowym. Więc oczywiście byłoby niesłusznie żeby teraz w listopadzie przyjmowano nowych pracowników a potem z końcem listopada zwalniać ich. Natomiast w przemyśle przejściowo we wrześniu obowiązywał zakaz przyjmowania do pracy. Tego zakazu obecnie już nie ma i przedsiębiorstwa mają prawo przyjmować do pracy w granicach swoich limitów zatrudnienia. Jeżeli chodzi o liczbę osób zarejestrowanych, poszukujących pracy to wynosiła ona 1 października 48.600 to znaczy wzrost ponad 8 tys. w porównaniu z rokiem ubiegłym. Stanowi to w stosunku do ogólnej liczby zatrudnionych poza rolnictwem 0,7 procent. Jeżeli za normalną sytuację uważać taką w której każdy pracownik może swobodnie wypowiedzieć pracę mając pewność, że natychmiast znajdzie inną pracę wskutek czego istnieje nienormalna płynność w zakładach przemysłowych to oczywiście w takiej normalizacji nie będzie ani teraz ani w roku 1964. Nastąpi sytuacja którą raczej należy uważać za krok w kierunku normalizacji t.zn. sytuacja w której będzie trudniej zmieniać pracę, trzeba będzie się trzymać bardziej tej którą się ma, bo nie będzie całkowitej gwarancji, że się bardzo łatwo otrzyma nową. To oczywiście nie będzie oznaczało masowego bezrobocia ale

Oczywiście się
problemy mogą
zatrudnienie w u
nie są opłacane z
ograniczeniu
stawa...

50X1-HUM

socialistyczne
w poprzednich
w Niemczech
licie zmniejszenia
i teraz te kraje
wypłaty z tytułu
powstaje

zyczyni się do większego unormowania sytuacji na rynku pracy. Oczywiście mogą powstać pewne problemy zatrudnienia kobiet. I te problemy trzeba będzie rozwiązywać między innymi drogami poprzez zatrudnienie w usługach dla ludności zwłaszcza w takich, które nie są opłacane z budżetu państwa. Nie mamy żadnego interesu w ograniczaniu rozwoju takich usług, bo oczywiście z jednej strony stwarzają one siłę nabywczą, ale z drugiej ograniczają tę siłę zaspakajając lepiej istniejące potrzeby. Z tego też względu tutaj będzie stosowana polityka elastyczna to znaczy nieograniczenia wzrostu zatrudnienia. Politykę nie tylko nieograniczenia ale i zachęcania rad narodowych i innych organizacji do stwarzania nowych form usług, pełnodpłatnych, które by ułatwiły życie ludności a jednocześnie stwarzały nowe możliwości zatrudnienia dla pewnych kategorii zwłaszcza dla kobiet.

- 24 -

IV.

Wyjazdy zagranicę w październiku 1963 r.

W październiku br. wyjechało za granicę ogółem 24.428 osób dane łącznie z dziećmi /we wrześniu 41.231 osób/. W tym:

		<u>we wrześniu br.</u>
- do krajów socjalistycznych	20.230	34.516
- do krajów kapitalistycznych	4.198	6.715

	<u>1963 r.</u>	<u>1962 r.</u>
I. <u>Wyjazdy służbowe</u>	<u>październik</u>	<u>wrzesień</u>
Ogółem wydano paszport.	5.172	6.504
w tym:		
- do krajów socjalistyczn.	3.785	4.436
- do krajów kapitalistyczn.	1.387	2.068

W rozbięciu na poszczególne kraje wyjazdy kształtują się następująco:

	<u>1963 r.</u>	
	<u>październik</u>	<u>wrzesień</u>
- <u>do krajów socjalistycznych</u>		
NRD	1.148	1.100
CSRS	813	1.047
ZSRR	686	1.030
Jugosławii	399	352
Węgier	347	398
Rumunii	218	213
Bułgarii	137	228
Azjatyck.Krajów Dem.Lud.	31	67
Albanii	6	1
- <u>do krajów kapitalistycznych</u>		
m.in.:		
Anglii	152	235
RAF	147	191
Krajów Afryki	146	141
Francji	143	198
Krajów Skandynawskich	138	382
Włoch	106	206
Austrii	74	99
Szwecji	66	111
USA	35	49

50X1-HUM

- 25 -

W liczbie wystawionych paszportów służbowych było:

	<u>Paszportów ministerialnych</u>		<u>Paszportów w celach sportowych</u>	
	<u>Październik</u>	<u>wrzesień</u>	<u>październik</u>	<u>wrzesień</u>
Ogółem	122	106	591	1.017
w tym:				
- do krajów socjal.	62	71	468	697
- do krajów kapital.	60	35	123	320

	<u>1963 r.</u>		<u>1962 r.</u>	
	<u>październik</u>	<u>wrzesień</u>	<u>październik</u>	<u>wrzesień</u>
II. Wyjazdy prywatne czasowe				
Ogółem wyjechało	8.788	12.277	5.896	
w tym				
- do krajów socjalist.	7.684	9.904	4.621	
- do krajów kapitalist.	1.104	2.373	1.275	

W rozbięciu na poszczególne kraje wyjazdy kształtują się następująco:

	<u>1963 r.</u>	
	<u>październik</u>	<u>wrzesień</u>
- <u>do krajów socjalistycznych</u>		
ZSRR	3.224	5.902
CSRS	1.281	1.806
Węgier	1.337	1.254
NRD	1.053	1.270
Bułgarii	636	488
Rumunii	40	103
Jugosławii	11	74
Azjatyckich Kr. Dem. Lud.	2	3
- <u>do krajów kapitalistycznych</u>		
m.in.: NRF	343	618
Francji	226	483
Anglii	148	335
USA	92	185
Austrii	76	202
Krajów Beneluxu	50	81
Włoch	44	193

II. Wyjazdy

Ogółem wydano
w tym:
- do krajów

50X1-HUM

- 27 -

	1963 r.	
	październik	wrzesień
<u>- do krajów socjalistycznych</u>		
NRD	54	79
ZSRR	44	5
CSRS	9	20
Węgier	7	1
<u>- do krajów kapitalistycznych</u>		
m.in.:		
NRD	658	267
USA	431	472
Kanady	105	55
Australii	25	60
Izraela	22	63
Anglii	18	17
Krajów Bencluxu	17	9
Francji	15	18

Przyjazdy cudzoziemców w październiku 1963 r.

W październiku br. przyjechało do Polski ogółem 14.523
cudzoziemców, w tym:

- z państw socjalistycznych	-	10.821
- z państw kapitalistycznych	-	3.702

	1963 r.		1962 r.
	październik	wrzesień	październik
Ogółem przybyło cudzoziemców	14.523	22.996	15.162
w tym:			
<u>- z państw socjalistycznych</u>	10.821	17.361	12.270
m.in. obywateli:			
NRD	2.998	5.934	5.781
ZSRR	2.652	5.002	2.300
CSRS	2.546	3.664	1.264
Węgier	1.330	1.463	1.824
Bułgarii	663	595	459
Jugosławii	310	285	204
Rumunii	290	358	212

- z państw kap
m.in. obywateli
NRD
USA
Anglii
Francji

50X1-HUM

20
 5
 79
 Wycieczki

50X1-HUM

- 28 -

- z państw kapitalistycznych	3.702	5.635	2.892
m.in. obywateli:			
NRF	895	1.166	689
USA	504	696	404
Anglii	416	948	243
Francji	281	682	247
Austrii	211	382	142
Szwecji	145	247	159
Włoch	128	198	128
Holandii	127	109	95
Kanady	124	99	97
Izraela	11	37	10

Spośród cudzoziemców, którzy przyjechali do Polski z państw kapitalistycznych przybyło w celach:

- montażowych	105	85	118
- handlowych	664	620	714
- turyst.kultur.sport. nauk. i innych	1.552	2.662	987
- prywatnych	1.358	2.253	1.035
- na pobyt stały	20	15	38

5.702

50X1-HUM